

## SOSYAL MEDYA HESAPLARININ MİRAS YOLUYLA İNTİKAL EDİP EDEMEYECEĞİ SORUSUNUN KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA HUKUKU KAPSAMINDA İNCELENMESİ

AN INVESTIGATION OF THE PROBLEM WHICH SOCIAL MEDIA ACCOUNTS CAN BE  
TRANSFERRED BY INHERITANCE UNDER THE PERSONAL DATA PROTECTION LAW

Süleyman YILMAZ\*   & Vehbi Umut ERKAN\*\*  

### Makale Bilgi

Gönderilme: 03/09/2020  
Kabul: 11/11/2020

### Anahtar Kelimeler

*Kişisel Veri,  
Miras Hukuku,  
Malvarlığı,  
Sosyal Medya  
Hesapları,  
Mirasın İntikali.*

### Article Info

Received: 03/09/2020  
Accepted: 11/11/2020

### Keywords


*Personal Data,  
Law of Inheritance,  
Wealth,  
Social Media  
Accounts,  
Transfer of Inheritance.*

### Özet

2019 yılı itibarıyla Türkiye’de nüfusun %63’ünün sosyal medya kullanıcısı olduğu tahmin edilmektedir. Bu oran azımsanamayacak kadar yüksektir. Bununla birlikte gün geçtikçe daha fazla sosyal medya hesabı sahibinin öldüğü de bir gerçektir. Ölüm halinde mirasın parayla ölçülebilen mal ve hakları mirasçılara intikal etmektedir. Ancak ölümle birlikte sosyal medya hesaplarının durumu belirsizdir. Sosyal medya hesaplarının kullanımına ilişkin sözleşmeler bir şirket ve kullanıcı arasında kurulmaktadır. Bu sözleşmeler uyarınca şirket, kullanıcının ve kullanıcının iletişim kurduğu kişilerin verilerini korumakla yükümlüdür. Bu durumda miras hukukunda yer alan intikal hükümleri ile kişisel verileri koruma yükümlülüğü arasında çatışma meydana gelmektedir. Nitekim yargıya yansıyan olaylarda da mahkemeler, sosyal medya hesaplarının mirasçıya intikal edip edemeyeceği noktasında kişisel verileri koruma ve miras hukuku ilkelerini birlikte değerlendirmiştir. Bu itibarla çalışmamızda, öncelikle kişisel veri kavramı, hukuki niteliği ve önemi açıklanmaktadır. Ardından sosyal medya sözleşmeleri incelenmektedir. Nihayet miras hukuku açısından sosyal medya hesaplarının miras yoluyla intikale elverişli olup olmadığı ele alınmaktadır. Böylelikle çalışmamızda kümülatif olarak kişisel verilerin korunması yükümlülüğünün sosyal medya hesaplarının miras yoluyla intikale engel olup olmadığı değerlendirilmektedir.

### Abstract

As of year 2019 in Turkey it is estimated that 63% of the population is social media users. These rates are too high to be underestimated. However, it is a fact that more and more social media account owners are dying day by day. In case of death, property and rights, measured with money, are transferred to the heirs. However, after death of social media user, the state of social media accounts is uncertain. Contracts which are about social media accounts are set up between a company and a user. In accordance with these contracts, the company is responsible for protecting the data of the user and the people with whom the user communicates. The inheritance law and the obligation to protect personal data are in conflict. As a matter of fact, in the events reflected in the judiciary, the judiciary evaluated the principles of personal data and inheritance law at the point of whether the social media accounts can be transferred to the heir. In this study, the concept of personal data, its legal nature and importance are explained. Then, social media contracts are explained. Finally, in terms of inheritance law, social media accounts are available for inheritance and are discussed. Thus, this study evaluates whether personal data protection obligations prevent social media accounts from transfer.

 Bu eser Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

\* Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı.

\*\* Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı.

## I. GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşması hayatın büyük bir bölümünü dijital ortama taşımıştır. Dijitalleşmeyle, eskiden bir materyal veya nesne ile gerçekleştirilen her durum soyutlaşmış ve şifrelenmiş kod halinde sanal ortama aktarılmıştır. Bu kapsamda uygulandığı toplumdaki bağımsız olmadığından, hukukun da yeni teknolojik gelişmelere uyum sağlaması gerekmektedir.

Dijitalleşen dünyada, insanların ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların ortaya çıkardığı sorunlar hızla değişmektedir. Budeğişim, yeni ve güncel hukuki koruma imkanlarına olan gereksinimi beraberinde getirmektedir. Her şeyin sanal olarak saklandığı bir ortamda en önemli şey veridir. Zira sanal ortam veriyle beslenmekte ve veriler bu ortamda saklanmaktadır. Örneğin, eskiden insanlar birbirlerine mektup yazarak iletişim kurmaktayken, artık günümüzde WhatsApp, Facebook gibi uygulamaların mesaj hizmetlerini kullanmaktadırlar.

Günümüzde kişisel veri kavramı da dijitalleşmenin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle sanal ortamında yer alan kişisel bilgilerin korunması gerekliliği, dünya çapında kabul görmüştür<sup>1</sup>. Bu çerçevede pek çok hukuk düzeni, sanal ortamda yer alan kişisel bilgilerin, veri işleyicileri tarafından, ancak kişinin rızasıyla işlenebileceği ve bu bilgilerin kişinin rızası olmadan devredilemeyeceğini düzenlemiştir. Böylece Facebook, Twitter, Instagram gibi sosyal medya servisleri kullanıcılarıyla yapmış oldukları sözleşmeleri kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemelere uygun hale getirmekle yükümlü hale gelmiştir.

Kişisel verileri koruma hukuku, sanal ortamdaki verilerin korunmasına yönelik düzenlemeleri içermektedir. Ancak mevcut hukuk sistemi kapsamında ölümle birlikte mirasbırakanın sosyal medya hesaplarının ve oradaki kişisel verilerinin akıbeti belirsizdir. Diğer bir söyleyişle, kişisel verileri koruma hukukunun ilkeleriyle birlikte değerlendirildiğinde, kişinin ölümü halinde sosyal medya hesaplarının miras hukuku kapsamında akıbetinin ne olacağı konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. Kaldı ki, kişisel verilerin korunması gerekliliği karşısında, sosyal medya hesaplarının mirasçılara intikal etmesi halinde mirasın üçüncü kişilerle iletişimine ait verilere mirasçılara erişilebilecektir. İşte bu durumun kişisel verileri koruma hukukuna aykırı olup olmadığının da değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu itibarla çalışmamızda, öncelikle kişisel veri kavramının ne olduğu, unsurları ve hukuki niteliği açıklanmaktadır. Ardından sosyal medya hesap sahipleri ve sosyal medya şirketleri arasındaki ilişki, sözleşmeler hukuku bakımından değerlendirilip, sosyal medya hesaplarının mirasçılara intikalinin kişisel verilerin korunması hukuku açısından mümkün olup olmadığı incelenmektedir.

## II. KİŞİSEL VERİNİN TANIMI, UNSURLARI VE HUKUKİ NİTELİĞİ

### A. Genel Olarak

Kişisel veri, belirli bir kişiye ait her türlü veriyi kapsamaktadır<sup>2</sup>. Bu verilerin yayılması ise kişi için bir tehdit oluşturmaktadır. Zira bu verilerin herkesçe bilinmesi durumunda kişilerin toplumdaki dışlanması söz konusu olabilecektir. Ayrıca bir verinin yayılmasının kimseye bir zararı olmasa dahi veri sahibinin verisinin kaderine karar verme hakkı bulunmaktadır<sup>3</sup>.

<sup>1</sup> KÜZECİ, Elif: *Kişisel Verilerin Korunması*, 3. Bası, Ankara 2019, s.27; YILMAZ, Süleyman/ÇAVUŞOĞLU, Gökçe Filiz: *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, Ankara 2020, s.16.

<sup>2</sup> 1981 yılında Avrupa Konseyi tarafından imzaya sunulan 108 sayılı “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi”ne göre kişiye ait her türlü veri kişisel veridir. Ayrıca Bkz. ÖZDEMİR, Hayrunnisa: *Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması*, Ankara 2009, s.124; AKSOY, Hüseyin Can: “The Right To Personality And Its Different Manifestations As The Core Of Personal Data”, *Ankara Law Review* 5(2), 2008, s.236; AYDIN, Akgül: “Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: “Unutulma Hakkı” ve AB Adalet Divanı’nın “Google Kararı”, *TBB Dergisi*, (116), 2016, s.12; ÖNOK, Murat: “Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında “Unutulma Hakkı” Ve Türkiye Açısından Değerlendirmeler”, *İKÜHFD*, (16), 2007, s.157; AYÖZGER ÖNGÜN, Çiğdem: *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, 2.Bası, İstanbul 2019, s.19; Veri hususunda Ayrıca Bkz. DREXL, Josef/HILTY, Reto/HARHOFF, Dietmar: *Arguments Against Data Ownership Ten Questions and Answers*, Max Planck Institute for Innovation and Competition, 2017, s.1-3.

<sup>3</sup> Bkz. Ankara BAM, 7. HD., E. 2017/1928 K. 2017/1617 T. 5.7.2017; İstanbul BAM, 24. HD., E. 2018/1660 K. 2019/303 T. 7.2.2019; Ayrıca Bkz. Yargıtay 19. CD, E. 2017/6373, K. 2018/5569, T. 3.5.2018, (www.kazanci.com.tr,Erişim Tarihi: 07.07.2020).

Verinin bulunduğu platform, önemli olmayıp, kişisel veriler sosyal medya üzerinde de yer alabilirler<sup>4</sup>. Sosyal medya şirketleri de kanun gereği bu verileri kişinin rızasıyla işler ve paylaşırlar. Ayrıca kişilerin sosyal medya üzerindeki paylaşımları, sosyal medya şirketleri tarafından güvenli şekilde saklanır ve sanal ortamda şifrelenir. Böylelikle kişilerin verileri korunmuş olur. Örneğin, Facebook uygulamasında kullanıcılar Facebook ile bir sözleşme yapmakta ve bu sözleşme uyarınca Facebook kullanıcının rızası olmadan verilerini üçüncü kişilerle paylaşmamaktadır. Ayrıca Facebook sözleşme gereği kullanıcısının mesajlarını uçtan uca şifrelemekte ve böylece üçüncü kişilerin bunlara erişimini engellemektedir. Böylelikle kişisel verilerin sosyal medya hesapları üzerinde de korunmasına özen gösterilmektedir. Ancak hesap sahibi kullanıcının ölmesi halinde mirasçılara sosyal medya hesaplarının intikal edip edemeyeceği ve bu durumun mirasın iletişime geçtiği kişilerin verilerinin ihlali olup olmadığının belirlenmesi önem taşımaktadır<sup>5</sup>.

## B. Kişisel Verinin Tanımı ve Unsurları

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun'un<sup>6</sup> (KVKK) tanımlar başlıklı 3. maddesinde kişisel veri, “*kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi*” şeklinde tanımlanmaktadır. Benzer bir tanım 24 Ekim 1995 tarih ve 1995/46 AT sayılı “Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Hakkındaki Avrupa Birliği Direktifi”nde<sup>7</sup> yer almaktadır. Direktifin 2/a maddesinde kişisel veri, gerçek kişiye ait her türlü bilgi olarak tanımlanmıştır. Yine Direktifin 2. maddesinde kişinin kimliğinde yer alan kimlik numarası dahil tüm unsurların kişisel veri kabul edilmesi ve korunması gerektiği ifade edilmiştir. Bu Direktifin yerini alan “Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü”nün (GDPR)<sup>8</sup> 4. maddesinde kişisel veri, tanımlanmış veya tanımlanabilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi olarak, belirtilmiştir<sup>9</sup>. Ancak GDPR 4. maddesinde bu tanıma ek olarak, örnekler vermek suretiyle, isim, kimlik numarası, ikametgâh bilgileri, ruhsal, genetik, ekonomik, fiziksel, ruhsal, kültürel veya ruhsal kimliğe ait bilgilerin kişisel veri sayılacağını ifade etmiştir<sup>10</sup>.

Anılan tanımlardan da anlaşılacağı üzere, kişisel verinin temel unsurları bilgi, kişi ve bilginin kişiye ilişkin olmasıdır<sup>11</sup>. Bu itibarla öncelikle kişisel veriden bahsedebilmek için bir bilginin varlığı gerekli olup; kişiye ilişkin her türlü bilgi, kişisel veri sayılmaktadır<sup>12</sup>. Nitekim hem KVKK'ya hem de GDPR'a göre, kişinin kimliğini oluşturan ekonomik, toplumsal veya sosyal her türlü bilgi ile birlikte, kişinin yaşam tarzı, genetik bilgileri, yürüyüşü, fiziksel özellikleri ile kişinin yazıları ya da resimleri, kişisel bilgi olarak kabul edilmekte ve koruma kapsamına dahil olmaktadır<sup>13</sup>. Ancak bir bilginin kişisel veri sayılması bakımından, bilginin nesnel veya öznel olmasının önemi bulunmamaktadır. Hatta bir kişiye ait öznel değerlendirmeler

<sup>4</sup> DATA PROTECTION WORKING PARTY (WP), Opinion 4/2007 on The Concept of Personal Data, s.7, [https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_en.pdf), (Erişim Tarihi: 25.08.2020).

<sup>5</sup> YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.158.

<sup>6</sup> R.G.: T. 07.04.2016, S.29677.

<sup>7</sup> OJL 281, 23/11/1995 ve

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:en:HTML>, (Erişim Tarihi: 29.01.2020).

<sup>8</sup> OJL 119/1, 04.05.2016.

<sup>9</sup> KORFF, Douwe: EC Study on Implementation of Data Protection Directive-Comparative Summary of National Law, Cambridge 2002, s.13; POHL, “Jens: Transition from Data to Information”, Collaborate Agent Design Research Center, s.1 vd; DÜLGER, Murat Volkan: Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, 2. Bası, İstanbul 2019, s.85; AKSOY, Hüseyin Can: Kişisel Verilerin İşlenmesi Kapsamında Rıza Unsuru ve Sınırlı Ehliyetsizlerin Durumu, Haluk Konuralp Anısına Armağan, 3, Ankara 2009, s.47; GÜRPINAR, Damla: “Kişisel Verilerin Korunmasından Doğan Hukuki Sorumluluk”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan, 19, 2017, s.681; AYÖZGER ÖNGÜN, Çiğdem: Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Özel Düzenlemeler Dâhil, 2.B, İstanbul 2019, s.7 vd.; ÖZKAN, Oğulcan: Kişisel Verilerin Korunması, Ankara, 2020, s.7.

<sup>10</sup> Benzer şekilde bir düzenleme Alman Federal Veri Koruma Kanunu'nun (*Bundesdatenschutzgesetz*) 46. maddesinde yer almaktadır.

<sup>11</sup> YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.36-37; ÖZKAN, s.8 vd.

<sup>12</sup> POHL, s.1 vd.; DATA PROTECTION WP, s.7; DÜLGER, s.85; ÖZKAN, s.9; AKSOY, Kişisel Verilerin İşlenmesi, s.47.

<sup>13</sup> AKSOY, Hüseyin Can: Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2010, s.14; DÜLGER, Murat Volkan: “Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Hasta Mahremiyeti”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1(2), 2015, s.49; Anı yönde Bkz. Yargıtay CGK, E. 2012/12-1510, K. 2014/331, T. 17.6.2014 ([www.kazanci.com.tr](http://www.kazanci.com.tr), Erişim 28.11.2019); AYM E. 2013/122, K. 2014/74 T. 09.04.2014 (R.G.: T. 26.07.2014, S.29072); AYM E. 2018/163, K. 2020/13 T. 19.02.2020 (R.G.: T. 28.04.2020, S.31112).

dahi doğru ve yanlış olmasına bakılmaksızın kişisel veri sayılmaktadır. Bu kapsamda, bir kişiye ait değerlendirmeleri içeren, sosyal medya hesabındaki iletiler kişisel veri olarak kabul edilmelidir<sup>14</sup>.

Kişisel veriden bahsedebilmek için varlığı gerekli bir başka unsur, kişidir<sup>15</sup>. Ancak kişisel verilerin korunması kapsamına sadece gerçek kişilere ait bilgiler dahildir<sup>16</sup>. Nitekim hem KVKHK m.3'te hem de GDPR'nin 2. maddesinde bu husus vurgulanmaktadır. Bu itibarla tüzel kişilere ait bilgiler, bilgiye ilişkin yukarıda ifade ettiğimiz özellikleri taşısa dahi KVKHK kapsamında kişisel veri olarak kabul edilmemektedir<sup>17</sup>.

Ölmüş kişilere ilişkin veriler ise, kural olarak kişisel veri olarak kabul edilemezler<sup>18</sup>. Zira ölümle birlikte kişilik ve hak ehliyeti sona ermektedir(TMK m.28/T).Bu durum özellikle ileride de vurgulandığı üzere, sosyal medya hesaplarının miras yoluyla intikali bakımından önem arz etmektedir. Ancak ölü kimselerin sağlık verileri bakımından Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmeliğin<sup>19</sup> 1/2 maddesinde ayrıksı bir hüküm yer almaktadır. Hükümde, ölmüş bir kimsenin sağlık verilerinin en az yirmi yıl saklanacağı düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, ölmüş bir kimseye ait sağlık verilerinin kişisel veri olarak kabul edildiğini söylemek mümkündür.

Öte yandan bir bilginin kişisel veri sayılabilmesi için, ait olduğu kişinin kimliği belirli veya belirlenebilir olmalıdır (KVKHK m.3)<sup>20</sup>. Örneğin, Instagram üzerinde rumuz isimle hesap açan birinin kim olduğu, hesaptaki bilgilerden anlaşılıyorsa, kimliğin belirlenebilir olduğunun kabulü gerekmektedir. Kimliğin belirlenebilir olmasının tespitinde ise somut olayın şartlarına göre, kişinin bulunduğu çevredeki verilerden hareket edilerek bir değerlendirme yapılmalıdır.

Bununla birlikte bir bilginin kişisel veri sayılabilmesi için, bilginin nerede bulunduğu veya saklama biçiminin bir önemi bulunmamaktadır<sup>21</sup>. Nitekim bu bilginin fiziki, elektronik veya sanal bir ortamda bulunması mümkündür. Böylelikle kişiye ait bir günlük (blog) sayfasında ya da sosyal medya hesaplarında bulunan bilgiler, gerekli unsurları taşıyorsa kişisel veri olarak kabul edilmektedir.

Nihayet bir bilginin kişisel veri sayılabilmesi için son unsur, bilginin kişiye ilişkin olmasıdır. Nitekim KVKHK m.3'te "...kişiye ilişkin..." diyerek bu husus ifade edilmektedir. Bilginin kişiye ilişkin olmasından kasıt, bilginin kişinin kimliğini, davranışlarını, duyu ve düşüncelerini yansıtır olmasıdır<sup>22</sup>. Bu itibarla bir bilginin kişiye ilişkin olup olmadığının tespitinde, bilginin içeriğine, amacına ve sonuca bakılmaktadır<sup>23</sup>.

### C. Kişisel Verinin Hukuki Niteliği

Kişisel verinin hukuki niteliği tartışmalı olup, bu konuda doktrinde pek çok farklı görüş bulunmaktadır<sup>24</sup>. Kanaatimizce bu görüşleri, kişisel verilere ekonomik açıdan yaklaşan görüşler ve insan hakkı açısından yaklaşan görüşler şeklinde iki grupta toplamak mümkündür.

Kişisel verilere ekonomik açıdan yaklaşan görüşler, mülkiyet hakkı ile fikri mülkiyet görüşüdür<sup>25</sup>. Genel olarak Amerikan Hukuku'nda kabul gören mülkiyet hakkı görüşüne göre

<sup>14</sup> DATA PROTECTION WP, s.6; ÖZKAN, s.10-11; AKSOY, Kişisel Verilerin Korunması, s.14; DEMİR, Rana Zeynep: "Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla Geçiş Mükün Müdür?", Prof. Dr. Feyzi Necmeddin Feyzioğlu'nun Anısına Armağan, İstanbul 2020, s.164.

<sup>15</sup> AKSOY, Kişisel Verilerin Korunması, s.14; YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.38-39;

<sup>16</sup> Direktifin 29. maddesi uyarınca kurulan Çalışma Grubu (Working Party) da kişisel veri bakımından gerçek kişiye vurgu yaparak, bunu kişisel verinin dördüncü unsuru olarak kabul etmiştir (Bkz. DATA PROTECTION WP, s.21).

<sup>17</sup> GDPR'nin 14. paragrafında da tüzel kişilere ait verilerin koruma kapsamında yer almadığı ifade edilmektedir; ancak çalışma grubu doğrudan olmasa da bazı hallerde dolaylı olarak tüzel kişilerin de koruma kapsamından faydalanabileceğini kabul etmektedir (DATA PROTECTION WP, s.23).

<sup>18</sup> ÖZKAN, s.14; GDPR'nin 14. paragrafından da ölmüş kişilerin korumanın kapsamından faydalanamayacağı ifade edilmektedir.

<sup>19</sup> R.G: T. 21.06.2019, S.30808.

<sup>20</sup> DATA PROTECTION WP, s.13-14; YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.40; AKSOY, Kişisel Verilerin Korunması, s.17; ÖZKAN, s.15; Aynı şekilde GDPR m.4/1'de gerçek kişinin tanımlı ya da tanımlanabilir olması gerektiği ifade edilmektedir.

<sup>21</sup> Yargıtay CGK, E. 2015/12-708, K. 2019/414, T. 9.5.2019, www.kazanci.com.tr, (Erişim Tarihi: 08.07.2020).

<sup>22</sup> ÖZKAN, s.16.

<sup>23</sup> DATA PROTECTION WP, s.9-10; ÖZKAN, s.17.

<sup>24</sup> Görüşler hakkında bkz.: GÖÇMEN-UYARER, Sinem: Kişisel Verilerin Korunması, 1.Bası, Ankara 2019, s.23; YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.63; ÖZKAN, s.20 vd; AKSOY, Kişisel Verilerin Korunması, s.37 vd.; KÜZECİ, s.58 vd.

<sup>25</sup> YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.63; DÜLGER, Murat Volkan: "İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bakımından

kişisel veriler mülkiyet hakkının bir parçasıdır<sup>26</sup>. Bu görüş uyarınca, kişisel verilerinin üzerinde mülkiyet hakkı olup, verilerin ticari hayatta bir piyasa değeri bulunmaktadır. O halde ekonomik değeri olan kişisel veri, kişinin mülkiyetine tabidir. Böylelikle kişi, verisi üzerinde mülkiyet hakkının içeriğinde yer alan kullanma, semerelerinden faydalanma ve tasarruf edebilme yetkilerine sahiptir<sup>27</sup>. Mülkiyet hakkı görüşü benimsenirse, kişisel verilerin kişinin mülkiyetine tabi olduğu ve miras yoluyla intikalinin de mümkün olduğu sonucuna varılabilecektir. Kişisel verilere ekonomik açıdan yaklaşan bir diğer görüş fikri mülkiyet görüşüdür. Fikri mülkiyet görüşüne göre, kişisel veriler tıpkı fikri mülkiyet hakları gibidirler<sup>28</sup>. Bu görüş uyarınca da fikri mülkiyete konu olan değerlerin mirasçılara intikali mümkün olduğundan, sosyal medya hesaplarının konusunu oluşturan video veya yazıların da mirasçılara intikali mümkündür.

Kişisel verinin hukuki niteliğine insan hakkı açısından yaklaşan görüş, Kıta Avrupası'nda hakim olan görüştür. Bu görüşe göre ise kişisel veri, kişilik hakkının ayrılmaz bir uzantısı ve kişinin özel hayatıyla ilişkili olup, bu doğrultuda korunmalıdır<sup>29</sup>. Bu nedenle kişisel veriler sahiplerinden bağımsız düşünülemez ve sahiplerinin ölümleriyle birlikte miras yoluyla da intikal etmezler<sup>30</sup>.

Kanaatimizce, kişisel verinin niteliğine göre bunun mirasçıya geçip geçemeyeceği tayin edilmelidir. Kişilik kavramı hak ehliyetini de içeren bir üst kavramdır<sup>31</sup>. Bu sebeple kişilik kavramının bir uzantısı olan kişisel verilerin sadece mülkiyet hakkı veya fikri mülkiyet hakkı gibi korunması beklenemez. Bu nedenle kişisel veri, hukuki niteliği itibariyle karma bir yapıya sahiptir. Bu anlamda olmak üzere, kişisel veriler hem kişilerin mülkiyetinde olup hem de bunların korunması insan hakkı kapsamında değerlendirilmelidir. Böylelikle kişisel verinin hukuki niteliğinin tayini bakımından bir genelleme yapılmaksızın, ilgili kişisel veriye göre bir tespit yapılmalıdır. Kişisel veri gerek KVKHK'da gerekse GDPR'de geniş şekilde tanımlandığından, bazı kişisel veriler (örneğin, kişinin medeni hali, dini inancı vs.) kişilik hakkının bir uzantısı olup, kişiye sıkı sıkıya bağlıdır<sup>32</sup>. Dolayısıyla bu nitelikteki verilerin üçüncü kişilere devri mümkün değildir. Buna karşılık bazı kişisel veriler ise nitelikleri itibariyle mülkiyet hakkına konu olabilecek türdendir. Nitekim kişinin sahip olduğu bir mektup veya resim de kişisel veri kavramı içinde değerlendirilir ve mülkiyet hakkının konusunu oluşturabilir. Aynı zamanda bir kişisel veri, kişinin fikri çabası sonucu meydana gelmişse, bu veri fikri mülkiyete de konu olabilir. Örneğin kişinin yazmış olduğu edebi bir eser kişisel çabanın ürünü olduğu için hem fikri hakkın konusunu oluşturur hem de kişisel veri niteliğindedir. Bu nedenle de miras yoluyla intikalinin mümkün olduğu kabul edilmelidir.

Kişisel Verilerin Korunması”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 5(1), 2018, s.76.

<sup>26</sup> SCHWARTZ, Paul M.: “Property, Privacy and Personal Data”, Harvard Law Review, (117), 2003-2004, s.2058-2059; KANG, Jerry: “Information Privacy in Cyberspace Transactions”, Stanford Law Review, 50, April 1998 s.1246 <https://www.ntia.doc.gov/legacy/ntiahome/privacy/files/CPRIVACY.PDF>, (Erişim Tarihi: 27.08.2020); LITMAN, Jessica: “Information Privacy/Information Property”, Stanford Law Review, 52, May 2000, s.1283 vd. [https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=218274](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=218274), (Erişim Tarihi: 27.08.2020); PRINS, Corien: “The Peropertization of Personal Data and Identities”, Electronic Journal Of Comperative Law, 8(3), October 2004, s.1 vd. [https://www.ejcl.org/83/art83-1.html#N\\_1\\_](https://www.ejcl.org/83/art83-1.html#N_1_), (Erişim Tarihi: 27.08.2020); PRINS, Corien: “When Personal Data, Behavior and Virtual Identities Become A Commodity: Would A Property Rights Approach Matter?”, SCRIPT-ed, 3(4), June 2006, s.271 vd. <https://script-ed.org/wp-content/uploads/2016/07/3-4-Prins.pdf>, (Erişim Tarihi: 27.08.2020).

<sup>27</sup> PRINS, Personal Data, s.278.

<sup>28</sup> DÜLGEN, İnsan Hakları ve Temel Hak Ve Özgürlükler Bakımından Kişisel Verilerin Korunması, s.77; SAMUELSON, Pamela: “Privacy As Intellectual Property?”, Stanford Law Review, 52(5), May 2000, s.1142, [https://heinonline.org/HOL/Page?public=true&handle=hein.journals/stflr52&div=46&start\\_page=1125&collection=journals&set\\_as\\_cursor=0&men\\_tab=srchresults](https://heinonline.org/HOL/Page?public=true&handle=hein.journals/stflr52&div=46&start_page=1125&collection=journals&set_as_cursor=0&men_tab=srchresults), (Erişim Tarihi: 27.08.2020); PRINS, Personal Data, s.279; ÖZKAN, s.24 vd. Bu görüşüneleştirisini konusunda bkz.: AKSOY, Kişisel Verilerin Korunması, s.69 vd.

<sup>29</sup> AKSOY, Kişisel Verilerin Korunması, s.54; YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.63; KÜZECİ, s.64; Ayrıca Bkz. Yargıtay HGK, E. 2014/4-56, K. 2015/1679, T. 17.6.2015; Yargıtay 4. HD.E. 2017/2479, K. 2020/30, T. 14.1.2020, [www.kazanci.com.tr](http://www.kazanci.com.tr), (Erişim Tarihi: 07.07.2020).

<sup>30</sup> SAMUELSON, s.1146; Kişisel verileri kişilik hakkı açısından ele alan görüşün eleştirisi hakkında bkz.: ÖZKAN, s.29 vd.; AKSOY, The Right, S.241; AKSOY, Kişisel Verilerin Korunması, s.62.

<sup>31</sup> AKİPEK, Jale/AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku C.I., İstanbul 2014, s.233; OĞUZMAN, M.Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe: Kişiler Hukuku, 15.Bası, İstanbul 2015, s.2.

<sup>32</sup> Kişilik hakkı şahsa sıkı sıkıya bağlıdır ve bu hakkın devredilmesi mümkün değildir. Bu sebeple ölüm halinde bu hak kendiliğinden sona ereceği için mirasçılara da geçemez. Bkz. SEROZAN, Rona: Kişiler Hukuku, 6. Baskı, İstanbul 2015, s.455; AYAN, Mehmet/AYAN, Nurşen: Kişiler Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2016, s.88; OĞUZMAN/SELİÇİ/OKTAY-ÖZDEMİR, s.156.

### III. SOSYAL MEDYA ŞİRKETLERİ İLE KULLANICILAR ARASINDA KURULAN SÖZLEŞMELER VE SOSYAL MEDYA HESAPLARININ DURUMU

#### A. Genel Olarak

Kişisel verilerin mirasla intikale konu olup olamayacağının tespiti konusunda kişisel verinin hukuki niteliğinin yansira, sosyal medya şirketleriyle kullanıcılar arasında kurulan sözleşmeler de incelenmelidir. Zira sosyal medya hesapları kişisel veri içeren platformlardır. Bu hesapların faaliyet gösterebilmesi veya kullanılabilmesi için sosyal medya hizmeti sunan şirketle kullanıcılar arasında bir sözleşme yapılmaktadır. Bu sözleşmelerle şirketler, kişisel verileri koruma, saklama, bunların yerleştirilebileceği bir web alanı açma ve veriye erişimi kullanıcının talebiyle sınırlı hale getirme yükümlülükleri altına girmektedirler. Böylelikle koruma sözleşme hükümleriyle gerçekleştirilmektedir. Zira sözleşmede verilerin kullanıcının rızası olmadan başka kimselerle paylaşılmayacağına ilişkin hükümlere yer verilmektedir. Ayrıca kullanıcının iletişim kurduğu kişilerle olan diyaloglarına da erişilemeyeceği ifade edilmektedir. Örneğin, bir sosyal medya platformunda A kişisi B kişisine mesaj gönderdiğinde, sosyal medya hesabı üzerinden bu mesaj A ve B'nin rızası olmadan üçüncü kişilerle paylaşılamaz. Ancak A'nın ölümü halinde miras hukuku kuralları gereği sosyal medya sözleşmesinin tarafı mirasçılar olursa, üçüncü kişi konumundaki mirasçılar, A ile B arasındaki yazışmalara erişebilecektir. Bu durum B'nin kişisel verilerinin ihlali sonucunu ortaya çıkarabilecektir. Hal böyleyken ortaya çıkan temel soru sosyal medya şirketleriyle kullanıcılar arasında kurulan sözleşmelerin hesap sahibi kullanıcının mirasçılarına intikal edip edemeyeceğidir.

#### B. Sosyal Medya Şirketleriyle Kullanıcılar Arasında Kurulan Sözleşmeler

Borçlar hukukuna egemen olan ilkelerden biri olan sözleşme özgürlüğü ilkesi uyarınca taraflar, hukuka, ahlaka ve emredici hükümlere aykırı olmadığı sürece sözleşme yapıp yapmama, sözleşmenin tarafını belirleme, sözleşmenin şeklini belirleme, sözleşmeye son verme ve sözleşmenin içeriğinin belirleme serbestisine sahiptirler (TBK m.26)<sup>33</sup>. Bu serbestinin bir görünümü olarak tarafların, kanununda düzenlenmemiş, bir sözleşme kurmaları mümkündür. İnternet ortamında sosyal medya sitelerine üye olan kullanıcılarla sosyal medya şirketleri arasında kurulan sözleşmelerin bu kapsamda değerlendirmesi mümkündür. Bu sözleşmeler, hukuki niteliği itibarıyla, kanunda düzenlenmiş çeşitli sözleşme tiplerinin kanunun öngörmediği tarzda bir araya geldiği karma nitelikli sözleşmelerdir<sup>34</sup>. Söz konusu sözleşmeler bünyelerinde kullanım sözleşmelerine (kira veya kullanım ödencü)<sup>35</sup>, saklama sözleşmesine<sup>36</sup>, hizmet sözleşmesine veya lisans sözleşmesine<sup>37</sup> ilişkin hükümleri barındırırlar<sup>38</sup>. Bu nedenle bu sözleşmelerin niteliğinin tespiti, sosyal medya hesaplarının mirasla intikalinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Şöyle ki, sözleşmedeki mirasa ilişkin olan hükümler hangi sözleşme türüne daha yakınsa kanunda düzenlenen o sözleşmenin hükümleri uygulanmalı ve mirasın intikal edip edemeyeceği bu şekilde belirlenmelidir.

Aynı zamanda bu sözleşmelerin kullanıcının amacına göre, tüketici sözleşmesi olarak da nitelendirilmesi mümkündür. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un<sup>39</sup> 3/1 maddesindeki tüketici işlemi tanımı uyarınca tüketici sözleşmesini “mal veya hizmet piyasalarında kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden

<sup>33</sup> EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Baskı, Ankara 2019, s.335 vd.; YAVUZ, Cevdet: Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler, 13.Bası, İstanbul 2014, s.6; ARAL, Fahrettin/AYRANCI, Hasan: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 12. Baskı, Ankara 2019, s.53 vd.

<sup>34</sup> Karma sözleşmeler hakkında bkz: KUNTALP, Erden: Karışık Muhtevalı Akit, 2.B., Ankara 2013, s.7; ARAL/AYRANCI, s.57 vd.

<sup>35</sup> Örneğin, Facebook kullanıcı sözleşmesinde kamu güvenliğini tehlikeye atmamak kaydıyla kullanıcılarına hesap başlığı altında bir kullanımı alanı tahsis edileceğini belirtmektedir.

<sup>36</sup> Örneğin sosyal medya şirketleri kullanıcılarıyla yaptıkları sözleşmelerde, paylaşılan içeriklerin kullanıcılara ait olduğunu bildirerek, sosyal medya hesaplarında sadece bu taahhüt edilmektedir bkz.: <https://tr-tr.facebook.com/legal/terms>, (Erişim Tarihi: 07.02.2020).

<sup>37</sup> Örneğin Instagram kullanım koşullarında, içeriklerin kullanılması bakımından kullanıcıların şirkete lisans verdiğini belirtmektedirbkz.:[https://tr-tr.facebook.com/help/instagram/581066165581870/?helpref=hc\\_fnav&bc\[0\]=Instagram%20Yard%C4%B1m&bc\[1\]=Gizlilik%20ve%20Emniyet%20Merkezi](https://tr-tr.facebook.com/help/instagram/581066165581870/?helpref=hc_fnav&bc[0]=Instagram%20Yard%C4%B1m&bc[1]=Gizlilik%20ve%20Emniyet%20Merkezi), (Erişim Tarihi: 07.02.2020).

<sup>38</sup> Aynı yönde bkz. DEMİR, s.173 vd.

<sup>39</sup> Kabul Tarihi: 07.11.2013 (RG.: T. 28.11.2013, S.28835). 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 87. madde uyarınca 28.05.2014 tarihinden itibaren yürürlüktedir.

veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişilerle tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme” olarak tanımlanabilir. Ancak bu nitelendirme kullanıcıların, bir ivaz karşılığı sosyal medya hesaplarını kullanmaları durumunda geçerlidir. Çünkü, tüketici sözleşmelerinin temel özelliği, ivazlı olmalarıdır<sup>40</sup>. Bu itibarla sosyal medya hesaplarının ivazsız kullanıldığı durumlarda, buna ilişkin sözleşmelerin hukuki niteliği itibariyle tüketici sözleşmesi olarak nitelendirilemeyeceklerdir. Bununla birlikte, kullanıcıların ticari veya mesleki amaçlarla sosyal medya hesaplarını kullanmaları durumunda da bu sözleşmelerin tüketici sözleşmesi olmayacağı açıktır.

Diğer taraftan bu sözleşmeleri hukuki nitelikleri itibariyle dernek üyelik sözleşmelerine benzetmek de mümkündür. Çünkü söz konusu sözleşmeler de şirket kullanıcısı olan üyeye belirli bir dijital platform sağlanmakta ve böylelikle kullanıcı o sitenin üyelerine sağladığı imkânlardan yararlanmaktadır.

Nihayet bu sözleşmelerde sosyal medya şirketleri asli edim yükümlülüklerini, kullanıcılarına web sitesi üzerinde ona özel bir sanal/siber alan açma<sup>41</sup> ve bu alanda sitenin amacına uygun olarak faaliyet gösterebilmesini sağlama suretiyle gerçekleştirmektedir. Bununla birlikte sosyal medya şirketleri, kullanıcılarının hem kullanıcı hesabı oluştururken girdiği; hem de paylaştığı kişisel verilerini hukuka uygun bir şekilde koruyacağını ve saklayacağını da taahhüt etmektedirler. Buna karşılık sosyal medya hesap kullanıcısının asli edimi ise sosyal medya hesabını kullanım koşullarına uygun olarak kullanmak ve gerekli bilgileri paylaşmaktır. Ancak unutulmamalıdır ki, sosyal medya şirketleriyle kullanıcılar arasında kurulan sözleşmelerin konusu veridir. Bu sebeple veri yönetimi çok önemli bir yere sahiptir.

### C. Sosyal Medya Hesaplarının Durumu

#### 1. Genel Olarak

En basit tanımla sosyal medya, karşılıklı iletişimin sağlandığı bir platformdur<sup>42</sup>. Buna karşılık doktrinde Kaplan/Haenlein’ne<sup>43</sup> göre sosyal medya, Web 2.0’in ideolojik ve teknolojik temellerine dayanan ve kullanıcı tarafından içeriğin oluşturulmasına ve değiştirilmesine izin veren bir internet tabanlı uygulama grubudur<sup>44</sup>. Akar’a<sup>45</sup> göre sosyal medya, Web 2.0 temelli, sosyal etkileşime, topluluk oluşturmaya ve işbirliği projelerini meydana getirmeye imkan veren internet sitesidir. Boyd/Ellison<sup>46</sup> sosyal medyayı, kişilere sınırlandırılmış bir sistem içerisinde kişilere, açık veya yarı açık profil oluşturmaya, bağlantı paylaştığı diğer kullanıcıların listesini eklemeye, sistemde mevcut diğer kişilerin bağlantılarını görüntüleyip bunlar arasında gezinmeye izin veren internet tabanlı bir sistem şeklinde tanımlamaktadır. Nihayet Öztürk’e<sup>47</sup> göre sosyal

<sup>40</sup> OZANOĞLU, Hasan Seçkin: “Tüketici Sözleşmeleri Kavramı (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un Maddi Anlamda Uygulama Alanı)”, AÜHFD 50(1), 2001, s.65; KARA, İlhan: Yeni Kanuna Göre Tüketici Hukuku, Ankara 2015, s.59; GÜMÜŞ, Alper: 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi Cilt 1, İstanbul 2014, s.9; ZEVKLİLER, Aydın: Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun: Örnek Yargıtay Kararları ve İlgili Mevzuat, İzmir 1996, s.17; ÖZEL, Çağlar: Mukayeseli Hukuk Işığında Tüketiciyi Koruyan Geri Alma Hakkı, Ankara 1999, s.28; OZANOĞLU, Hasan Seçkin: Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi, Ankara 1999, s.14; GEZDER, Ümit: Tüketici Kredi Sözleşmeleri, İstanbul 1998 s.13; TİRYAKİ, Betül: Tüketicinin Korunması Hukuku Açısından Ayıplı Hizmetten Doğan Sorumluluk, Ankara 2007, s.34 vd.

<sup>41</sup> “Siber alan” kavramı, “Packingham v. North Carolina, 137 S.Ct. 1730 (2017)” davasında ifade edilmiştir. Karar için bkz.: [https://harvardlawreview.org/2017/11/packingham-v-north-carolina/#:~:text=1730%20\(2017\),.Web%20site%5Bs%5D%E2%80%9D%206&text=Packingham%2C%20137%20S.,Ct.,\(Erişim Tarih: 25.08.2020\)](https://harvardlawreview.org/2017/11/packingham-v-north-carolina/#:~:text=1730%20(2017),.Web%20site%5Bs%5D%E2%80%9D%206&text=Packingham%2C%20137%20S.,Ct.,(Erişim Tarih: 25.08.2020).). Böylece sosyal medya hesapları kullanıcılarına fiziksel dünyadan farklı olarak, kendilerine ait siber bir alan vermektedir.

<sup>42</sup> ERASLAN, Levent: Sosyal Medya ve Algı Yönetimi, 2.Bası, Ankara 2020, s.12; YEGEN, Ceren: Demokratik ve Yeni Bir Kamusal Alan Olarak Sosyal Medya, MAOSBD., 1(2), 2013, s.121.

<sup>43</sup> KAPLAN, M. Andreas/HAENLEIN, Michael: “Users of the World, Unite!, The Challenges and Opportunites of Social Media”, Business Horizons, Vol. 53 (2010), Iss.1, s.61 (<https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0007681309001232?token=D8B7D3F98FDA27D4107F00F43EA602F2DAD80A2E73D26E67DBE0A6CD82100C6DBF8FF9A3E37F7C2CEE73AF1EDAA742F>, (Erişim Tarihi: 16.02.2020).

<sup>44</sup> ERASLAN, s.12.

<sup>45</sup> AKAR, Erkan: Sosyal Medya Pazarlaması, Ankara 2010, s.17.

<sup>46</sup> BOYS, Danah M./ELLISON, Nicole B.: “Social Network Sites: Definition, History and Scholarship”, Journal of Computer-Mediated Communication, 13(1), 2007, s.211, <https://academic.oup.com/jcmc/article/13/1/210/4583062>, (Erişim Tarihi: 16.02.2020); DEMİR, s. 167.

<sup>47</sup> ÖZTÜRK, Şerife: “Sosyal Medyada Etik Sorunlar”, Selçuk İletişim, 9(1), 2015, s.289.

medya, tek yönlü bilgi paylaşımından, çift taraflı ve eş zamanlı bilgi paylaşımına ulaşılmasına imkân veren Web 2.0 tabanlı sistemdir. Mayfield'in sosyal medya tanımına göre ise sosyal medya, en yüksek derecede paylaşımın gerçekleştiği, online medyanın yeni bir türü olarak fırsatlar sunduğu en yeni fikirlerden biridir<sup>48</sup>. Anılan tanımları kapsayacak şekilde kanaatimizce sosyal medyanın, kullanıcıların ortak ilgilerini, düşüncelerini, duygularını, fotoğraflarını, videolarını, yazılarını, fikir ve sanat eserlerini, kimi zaman ticari ve mesleki faaliyetlerini, mal ve hizmetlerini belirli kişilerle, belirli bir topluluk ya da kamuoyuyla paylaşma olanağı bulduğu, web tabanlı sanal bir platform olarak tanımlanması mümkündür<sup>49</sup>.

Sosyal medya hesabı ise sosyal medya üzerinde kullanıcıya ait olan, kullanıcının verilerini depoladığı veya sakladığı bir sayfadır. Sosyal medya hesaplarıyla kullanıcılar kendi özel veya ticari hayatlarına ilişkin bilgileri dijital bir ortamda paylaşmak suretiyle yaymaktadır<sup>50</sup>. Ancak veri politikaları ve yasal düzenlemeler sayesinde yayılan bilgilerin kimin tarafından görülebileceği veya erişilebileceği konusunda veri sahibinin kontrolü ve yetkisi bulunmaktadır. Veri sahibi kullanıcılar sadece kendi belirlediği kişilerin paylaşımlarını görmesini isteyebileceği gibi paylaşımlarının görülmesini de engelleyebilirler. İşte bu bağlamda sosyal medya şirketlerinin görevi de bu verilerin kullanıcıların rızası doğrultusunda paylaşılmasını veya uçtan uca şifreleme yahut başkaca yöntemlerle korunarak saklanmasını sağlamaktır<sup>51</sup>.

## 2. Sosyal Medya Hesaplarının Kullanım Amacına Göre Türleri

Sosyal medya hesaplarının veri iletimi için kullanıldığı açıktır. Böylelikle günümüzde kişiler, sosyal medyayı farklı amaçlar doğrultusunda kullanarak, onu ve ona erişmek için kullandıkları hesaplarını yaşamlarının bir parçası haline getirmişlerdir. Gerçekten de kişiler, sosyal medya hesaplarını hem sosyalleşmek hem de ticaret yapmak amacıyla kullanmaktadırlar. Bu şekilde sosyal medya hesaplarının kullanım amaçlarına göre farklılaşması, bunların miras yoluyla intikalinde de önem taşıyabilmektedir. Zira ticari amaçla kullanılan bir sosyal medya hesabının devri, ticari işletmenin miras yoluyla intikalini oluşturabilecekken, sırf sosyalleşme amacıyla kullanılan sosyal medya hesabının intikalinin nasıl olacağı konusunda bir kesinlik bulunmamaktadır. Bu sebeple sosyal medya hesaplarının amaçlarının incelenmesi ve kullanım amacına göre sınıflandırılmasında önem taşımaktadır.

Sosyal medya hesaplarını kişilerin kullanım amaçlarına göre ticari amaçla kullanılan sosyal medya hesapları ve ticari amaçlı olmayan (sosyalleşmek amacıyla kullanılan) sosyal medya hesapları olmak üzere ikiye ayırmak mümkündür<sup>52</sup>.

Ticari amaçla kullanılan sosyal medya hesaplarında, sosyal medyanın gelir getirici faaliyetlerin gerçekleştirildiği sanal bir alan olarak kullanıldığı görülmektedir. Gerçekten de hesap sahipleri, sosyal medya hesapları üzerinden mal veya hizmet tedariki alanlarında ürün veya hizmet pazarladıkları gibi, piyasadaki mevcut ürün veya hizmetlerin reklamını yaparak da gelir

<sup>48</sup> MAYFIELD, Antony: What is Social Media, iCrossing, e-book, 2010, s.6, (Erişim Tarihi: 1.07.2020).

<sup>49</sup> Aynı yönde bkz.: AKKURT, Sinan Sami: Kişilik Hakkının Sosyal Medya Kullanıcıları Tarafından İhlali Halinde Ortaya Çıkacak Cezai Sorumluluğa Medeni Hukuk Bağlamında Bir Bakış, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 25(2), 2017, s.330 vd.

<sup>50</sup> KAYA, Mine: Elektronik Ortamda (Elektronik Haberleşme- İnternet-Sosyal Medya) Kişilik Hakkının Korunması, 1.Bası Ankara 2015, s.75; VURAL, Z. Beril Akıncı/BAT, Mikail: Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: “Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma”, Journal of Yasar University, 20(5), 2010, s.3350.

<sup>51</sup> KAYA, s.75 vd.

<sup>52</sup> Sosyal medya hesaplarını, hesap sahiplerinin faaliyetine göre üretici, tüketici ve katılımcı sosyal medya hesapları olarak üçe ayırmak da mümkündür. (SHAO, Guosong: “Understanding the Appeal of User-Generated Media: A Uses and Gratification Perspective, Internet Research, Vol. 19 (2009), s.10 vd., <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/10662240910927795/full/pdf?title=understanding-the-appeal-of-usergenerated-media-a-uses-and-gratification-perspective>, (Erişim Tarihi: 16.02.2020). Sosyal medya hesaplarının çeşitli ayrımları bakımından ayrıca bkz.: MARAŞLI DİNÇ, Yasemin: “Ölümünden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti: Dijital Miras”, TBB Dergisi, (142), 2019, s.278 ve dipnot 11'deki yazarlar; PINCH, Rachel: “Protecting Digital Assets After Death: Issues to Consider in Planning for Your Digital Estate”, Wayne Law Review, 60(2), 2014, s.548 vd.<https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/waynlr60&div=18&id=&page=>, (Erişim Tarihi 19.04.2020); CARROLL, Evan/ROMANO, John: Your Digital Afterlife: When Facebook, Flickr and Twitter Are Your Estate, What's Your Legacy?, Berkeley/USA 2011, s.39 vd., [https://books.google.com.tr/books?id=q8Ks6YIyhuEC&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs\\_ge\\_summary\\_r&caid=0#v=onepage&q&f=false](https://books.google.com.tr/books?id=q8Ks6YIyhuEC&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&caid=0#v=onepage&q&f=false), (Erişim Tarihi: 08.02.2020); CARROLL, Evan/ROMANO, John/CARTER, Jean Gordon. “Helping Clients Reach Their Great Digital Beyond: Estate Planning for Electronic Assets, Trusts & Estates (September 2011), s.66 vd., <https://www.wealthmanagement.com/estate-planning/helping-clients-reach-their-great-digital-beyond-0>, (Erişim tarihi: 08.02.2020); DEMİR, s.177.



elde etmektedirler. Böylelikle sosyal medya hesap sahipleri, hesaplarını kullanarak yeni bir sanal pazar yaratmakta ve yarattıkları bu sanal pazarda çeşitli sektörlerle ait markaları tanıtarak önemli bir kazanç elde etmektedirler. Nitekim YouTube kanalından kendi videolarını hazırlayıp paylaşmak suretiyle yayın yapan kanal sahipleri (YouTuber), yayınladıkları videolarında ürün yerleştirme yaparak reklam almakta ve bu şekilde izlenme oranlarına göre reklam gelirlerinden kazanç elde etmektedirler<sup>53</sup>. Aynı durum, Instagram veya Twitter hesapları bakımından da geçerlidir. Bu platformdaki hesap sahiplerinin de gerek doğrudan ürün veya hizmet pazarlaması gerekse reklam faaliyeti yaparak takipçi sayılarına göre gelir elde ettikleri görülmektedir.

Ticari amaçlı olmayan sosyal medya hesaplarının sayısı ise ticari amaçlı kullanılan sosyal medya hesaplarının sayısından daha fazladır. Zira günümüzde hemen hemen her kişinin, ailesi, akrabaları, arkadaşları veya sosyal çevresiyle iletişim halinde olduğu en az bir sosyal medya hesabı bulunmaktadır. Bu hesaplar vasıtasıyla kişiler yakınlarıyla iletişim kurmakta, birbirlerine yazı, resim veya video göndermekte veyahut paylaşımlarına yorum yaparak, düşüncelerini açıklayabilmektedirler.

Yukarıda anlatılanlar doğrultusunda, sosyal medya hesabının ticari amaçla kullanıldığı durumlarda bunların miras yoluyla intikalinin mümkün olduğu düşüncesindeyiz. Zira Türk hukukunda bir ticari işletmenin sanal ortamda ticari faaliyetlerini yürütmesi ve bu işletmenin mirasçılara intikali mümkündür. Bu itibarla bu tür hesapların miras yoluyla intikali, sanal ortamda faaliyet gösteren bir ticari işletmenin miras yoluyla intikali gibi düşünülmelidir. Buna karşılık ticari amaçlı olmayan sosyal medya hesapları bakımından ise daha farklı bir değerlendirmeye gidilmelidir. Bu sebeple çalışmamızda, taşıdığı önem sebebiyle ticari amaçlı olmayan sosyal medya hesaplarının miras yoluyla intikalinin mümkün olup olmadığı üzerinde durulmuştur.

#### IV. SOSYAL MEDYA HESAPLARININ MİRAS YOLUYLA İNTİKALİNE ELVERİŞLİLİĞİ

##### A. Genel Olarak Mirasın İntikali

TMK m.28 uyarınca gerçek kişilik, ölümle sona ermektedir. Ölümle birlikte de TMK m.599 uyarınca, murisin terekesinde yer alan değerler mirasçılara bir kül halinde intikal eder<sup>54</sup>.

Miras hakkı gerek Anayasa tarafından gerekse uluslararası sözleşmeler tarafından güvence altına alınmış bir insan hakkıdır. Gerçekten de Anayasa'nın 35. maddesi herkesin miras hakkının olduğunu ve bu hakkının üstün kamu yararı olmadığı sürece kısıtlanamayacağını ifade etmektedir. Miras hakkı hem toplumsal hem de devlet menfaatlerini koruyan bir hakktır. Bir aile içinde emek karşılığı kazanılan servetin kural olarak aile içerisinde kalması, o aile içinde iktisadi bağımsızlığını kazanmamış kimselerin veya bu servetten yoksun kaldıklarında sosyal devletin yardımına muhtaç kalacak kimselerin ihtiyaçlarını karşılamaya yaramaktadır<sup>55</sup>. Bu durumda miras hakkı hem sağ kalanların menfaatini gözetmekte hem de murisin alacaklılarının menfaatini korumaktadır. O halde, kamu yararı adına bir gereklilik söz konusu olmadığı sürece, mirasbırakanın terekesinde yer alan, mirasla intikale elverişli malvarlığının mirasçılara ölüm anında bir kül halinde intikal etmesi gerekmektedir. Bu sebeplerle sosyal medya hesaplarına mirasçılarının erişiminin engellenmesi, miras hakkının ihlali olduğu kanaatine varılırsa, insan hakkının ihlali de gündeme gelebilecektir.

<sup>53</sup> KAVURAN, Tamer/YEŞİL, Abuzer: “İnteraktif Medyada Youtuberların İletişim Dili: Enes Batur Oyun Videoları Örneği”, Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 2(Ek Sayı), 2019, s.50; TÜRKYILMAZ, Tamer: “Fenomenlerin Vergilendirilmesi”, Vergi Gündem 2019, <https://www.vergidegundem.com/makale?categoryName=Vergide&publicationNumber=2&publicationYear=2019&publicationId=4797383>, (Erişim Tarihi: 13.02.2020); [https://tr.wikipedia.org/wiki/YouTube\\_%C3%BCn%C3%BCs%C3%BC#cite\\_note-1](https://tr.wikipedia.org/wiki/YouTube_%C3%BCn%C3%BCs%C3%BC#cite_note-1) (Erişim Tarihi: 13.02.2020); <https://www.startupnedir.com/youtuberların-vergisel-yukumlulukleri/>, (Erişim Tarihi: 13.02.2020); MARAŞLI DİNÇ, s.281.

<sup>54</sup> EREN, Fikret/YÜCER AKTÜRK, İpek: Türk Miras Hukuku, 1. Bası, Ankara 2019, s.401; ANTALYA, O. Gökhan/SAĞLAM, İpek: Miras Hukuku, 3.Bası, İstanbul 2015, s.69-70; İNAN, Ali Naim/ERTAŞ, Şeref/ALBAŞ, Hakan: Miras Hukuku, 10.Bası, Ankara 2019, s.64; İMRE, Zahit/ERMAN, Hasan: Miras Hukuku, 13. Bası, İstanbul 2017, s.10, 239; DURAL, Mustafa/ÖZ, Turgut: Türk Özel Hukuku C. IV Miras Hukuku, İstanbul 2015, s.403; ÖZTAN, Bilge: Miras Hukuku 5. B., Ankara 2012, s.316; KILIÇOĞLU, Ahmet: Miras Hukuku, 10. B., Ankara 2019; s.269 vd.; SEROZAN, Rona/ENGİN, Baki İlkay: Miras Hukuku, 5. B., İstanbul 2018, s.497; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Miras Hukuku, 3. B., İstanbul 1987, s.592.

<sup>55</sup> İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ, s.45 vd.; İMRE/ERMAN, s.2 vd.

## B. Külli Halefiyet İlkesi

Kıta Avrupası hukuk sistemlerinde miras hukukuna hâkim olan önemli ilkelerden biri külli halefiyet ilkesidir<sup>56</sup>. Bu ilke uyarınca, bir malvarlığı, bütün olarak, aktifi ve pasifiyle birlikte hukuki bir olay olan ölüm anında miras bırakandan onun mirasçılara intikal eder<sup>57</sup>.

Miras hakkı ölüm olayıyla re'sen kazanılır (TMK m.599)<sup>58</sup>. Mirasbırakanın kendisinin ölümüyle malvarlığının mirasçılara geçmesi yönünde bir talebi olmasa bile ölümle mirasbırakanın malvarlığı mirasçılara hiçbir işleme gerek kalmaksızın intikal eder<sup>59</sup>. Mirasın intikali için mirasçıda belli başlı, örneğin ayırt etme gücü gibi, özellikler de aranmaz. Külli halefiyet kaçınılmaz bir doğa olayı gibidir. Burada, ölen bir kimsenin adeta kişiliğinin devam ettirilmesi gibi bir durum vardır. Zira ölen yaşayanlara dahil olur<sup>60</sup>. Kişinin halefleri, adeta onun ölümüyle onun geride bıraktıklarına sahip çıkar ve bu ilişkileri sürdürür. Böylelikle hem ticari hayatta hem de sosyal hayatta güven duygusu oluşur. Aynı şekilde, mirasla intikale elverişli değerlerin intikal etmesine izin verilmemesi külli halefiyet ilkesinin ve miras hakkının ihlali olarak değerlendirilmelidir. Böyle bir durumda Anayasa'nın 35. maddesi ile birlikte bir insan hakkı da ihlal edilmiş olur.

Diğer taraftan külli halefiyet ilkesi gereği, miras hakkı tescile, teslim, temlike gerek kalmadan ve borcun üstlenilmesine ihtiyaç duyulmaksızın mirasçılara geçer. Örneğin, kişinin sahip olmuş olduğu taşınmazlar henüz mirasçısı adına tescil olmasa dahi mirasçılardan mülkiyetine ve zilyetliğine geçer. Burada mülkiyet bu tescille değil, ölüm anında kazanılmış olur<sup>61</sup>. Daha sonra yapılacak tescil, açıklayıcı niteliktedir.

Nihayet külli halefiyet ilkesi, mirasla intikale elverişli malvarlığı değerleri bakımından geçerlidir. Bir başka ifade ile, mirasla intikale elverişli olmayan malvarlığı değerleri, külli halefiyet ilkesi gereği mirasçılara intikal etmez. Nitekim kişilerin sahip olduğu bazı değerler, kişinin malvarlığında yer alsalar bile miras yoluyla intikale elverişli değillerdir. Miras yoluyla intikal etmeyen hakları mirasbırakanın şahsına bağlı olan, onun ölümüyle sona eren hukuki ilişkiler, haklar (intifa ve oturma hakkı gibi) ve borçlar olarak belirtmek mümkündür<sup>62</sup>.

## C. Tereke Kavramı

Tereke, mirasbırakanın mirasçılara intikal edebilen bütün malvarlığı için kullanılan bir üst kavramdır<sup>63</sup>. Terekeden kasıt mirasın mirasçılara intikale elverişli hukuki ilişkileri, malları, hakları, alacakları ve borçlarıdır<sup>64</sup>. O halde tereke kavramı malvarlığı kavramından farklıdır. Çünkü tereke, mirasın malvarlığında yer alan değerlerinden sadece intikale elverişli kısmı oluşturur<sup>65</sup>.

Dijital malvarlığı ise klasik malvarlığından farklı olarak, maddi değeri bulunan veya bulunmayan, kişilerin elektronik ortamda sahip oldukları, dijital ortamda depolanmış (elektronik ortamda kayıtlı), videolar, fotoğraflar, elektronik postalar, kişisel bloglar, cep telefonu uygulamaları veya sosyal medya hesapları gibi her türlü dijital varlıkların tümüdür<sup>66</sup>. Ancak hem

<sup>56</sup> ANTALYA/SAĞLAM, s.90-91.

<sup>57</sup> ÇABRİ, Sezer: Miras Hukuku Şerhi (TMK m.495-574), C.I, İstanbul 2018, s.6-7; EREN/YÜCER AKTÜRK, s.18, 401; ANTALYA/SAĞLAM, s.69-70; İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ, s.64; İMRE/ERMAN, s.10; ÖZTAN, s.23; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.592; DURAL/ÖZ, s.403.

<sup>58</sup> EREN/YÜCER AKTÜRK, s.401; ANTALYA/SAĞLAM, s.69-70; İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ, s.64; İMRE/ERMAN, s.10, 239; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.592; DURAL/ÖZ, s.403; ÇABRİ, s.6.

<sup>59</sup> EREN /YÜCER AKTÜRK, s.19; ÖZTAN, s.24; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.592; DURAL/ÖZ, s.403; ÇABRİ, s.9.

<sup>60</sup> ANTALYA/SAĞLAM, s.90-91.

<sup>61</sup> İŞGÜZAR, Hasan/DEMİR, Mehmet/YILMAZ, Süleyman: Miras Hukuku, Ankara 2019, s.22; EREN/YÜCER AKTÜRK, s.39.

<sup>62</sup> DURAL/ÖZ, s.8-9; KILIÇOĞLU, s.2 vd.; SEROZAN/ENGİN, s.119; ÖZTAN, s.16; İMRE/ERMAN, s.10; EREN/YÜCER AKTÜRK, s.6 vd.

<sup>63</sup> ANTALYA/SAĞLAM, s.70 vd.; EREN/YÜCER AKTÜRK, s.4; İMRE/ERMAN, s.10; DURAL/ÖZ, s.8; ÇABRİ, s.28.

<sup>64</sup> İMRE/ERMAN, s.8-10; SEROZAN/ENGİN, s.119; DURAL/ÖZ, s.8; EREN/YÜCER AKTÜRK, s.4; ÖZTAN, s.16; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.3 vd.; İNAN/ERTAŞ/ALBAŞ, s.64; ÇABRİ, s.29.

<sup>65</sup> ÖZTAN, s.27-28; İMRE/ERMAN, s.8-10; SEROZAN/ENGİN, s.119-120; DURAL/ÖZ, s.8-10; EREN/YÜCER AKTÜRK, s.4-5; ÇABRİ, s.29-30.

<sup>66</sup> HOPKINS, Patrickjamie/LIPIN, Ilya Alexander: "Viable Solutions to the Digital Estate Planning Dilemma", Iowa Law Review Bulletin, 99(61), 2014 s.63-64; PINCH, s.545; CHOUDHARY, Pragma: "Death (?) Online",

elektronik ortamda hem de fiziki ortamda kayıtlı varlıklar, dijital malvarlığına dahil değildir. Ayrıca kişilerin dijital malvarlığına sahip olabilmeleri için bu dijital varlıklara ulaşılabilme mümkün kılan bir dijital hesaplarının da bulunması gerekmektedir<sup>67</sup>. Bu anlamda kişinin dijital ortamda konuşmaları, video ve fotoğraf paylaşımları, yazışmaları içerir sosyal medya hesaplarının (Facebook, Instagram, Twitter gibi) dijital malvarlığı içerisine dahildir. Sosyal medya hesaplarının yanı sıra, yine kişiye ait olan online alışveriş sayfaları da dijital malvarlığı kapsamındadır. O halde dijital malvarlığı da malvarlığının bir parçasıdır.

Belirtilmesi gerekir ki, sosyal medya hesapları her ne kadar malvarlığının içinde yer alsada terekeye dahil olup olmayacağı açık değildir. Miras hukukunda terekenin belirlenmesine ilişkin düzenlemeler bulunsada dijital verilere ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Çünkü kişisel verilerin korunması, aktarımı ve işlenmesini konu edinen sosyal medya hesaplarının kullanımına ilişkin sözleşmeler karma niteliktedir. Keza bu sözleşmeler kişiye özgü olarak yapılmakta ve şirket kullanıcına özgü web tabanlı bir alan açmaktadır. Bu nedenle sadece kullanıcı için açılan bir alan söz konusuysa bu hesapların mirasçılara kullanımının devri kanaatimizce hukuken isabetli değildir. Zira şahsa sıkı sıkıya bağlı haklar mirasla devredilememektedir. Ancak kişinin hesabı üzerinde bulunan değerlerin terekesinde yer alabilmesi gerekmektedir. Zira sanal ortamda kişilere ait resim, yazı vs. değerler olabilir ki bunların miras hukuku kapsamında intikali kanaatimizce mümkündür.

#### D. Sosyal Medya Hesabının Miras Yoluyla İntikaliyle İlgili Mahkeme Kararları

Sırf sosyalleşmek amacıyla sosyal medya hesaplarının oldukça çok sık kullanıldığı günümüzde bunların hesap sahibinin ölümü halinde mirasçılara intikal edip edemeyeceği miras hukuku bakımından incelenmesi gereken konulardandır. Ancak bu inceleme yapılırken miras hakkı, özel hayatın ve haberleşmenin gizliliği ile KVKHK'nın getirdiği koruma normları arasındaki sınır dikkate alındığında menfaatlerin çatıştığı görülmektedir. Çünkü kişisel verileri koruyan normlar, rıza dışı kişisel verilere erişilemeyeceğini öngörürken, miras hukukuna ilişkin düzenlemeler, bunların mirasçılara geçeceğini belirtmektedir. Bu menfaat çatışması yargıya intikal etmiş; bazı uyuşmazlıkların da konusunu oluşturmuştur.

Öncelikle *Justin Ellsworth* olayına<sup>68</sup> bakıldığında; 20 yaşındayken Irak savaşına genç bir asker olarak katılan *Justin Ellsworth*, savaşta ölmüştür. Ancak Irak'ta bulunduğu süre içinde arkadaşlarına ve ailesine savaşta yaşadıklarını e-posta yoluyla ve sosyal medya hesapları üzerinden mesaj göndererek anlatmıştır. Oğlunun ölümünden sonra babası, oğlunun sosyal medya hesaplarına erişerek mesajlarını okumak ve yaşananları kamuoyuna duyurmak için Yahoo'dan hesabın adına devredilmesini istemiştir. Yahoo, bu talebi reddetmiştir. Savunmasında Yahoo, kullanıcılarla akdedilmiş olan sözleşmelerde hesabın devredilemeyeceğinin ve kaydedilmiş olan verilerin silinmesi gerektiğinin kararlaştırıldığını; ayrıca veri politikaları sebebiyle de verilerin devredilemeyeceğini belirtmiştir<sup>69</sup>. Dava sonucunda mahkeme, miras hukuku açısından sosyal medya hesaplarının ve bu hesap içeriklerinin de terekede yer aldığına; bu hesapların da mirasçılara intikal etmesi gerektiğine; bu sebeple Yahoo'nun Ellsworth'un hesabını babasına vermekle yükümlü olduğuna karar vermiştir<sup>70</sup>.

2011 yılında ise Virginia-Amerika'da bir aile çocuklarının şüpheli ölümünün ardından, onun Facebook hesabına erişmek istemiştir. Facebook hem kendi hizmet koşullarına hem de haberleşme gizliliğini koruyan federal kanunlara aykırılık oluşturacağı gerekçesiyle talebi reddetmiştir. Ancak şirket ailenin ısrarla sürdürdüğü lobi faaliyetleri sonucu on ay sonra ailenin

s.1, [https://www.ijlmh.com/wp-content/uploads/2019/12/Death\\_-Online.pdf](https://www.ijlmh.com/wp-content/uploads/2019/12/Death_-Online.pdf), (Erişim Tarihi: 29.08.2020); MARAŞLI DİNÇ, s.275; DEMİR, s.166.

<sup>67</sup> BİYAN, Özgür/AKÇİL, Çağla Gizem: "Dijital Miras ve Vergisel Boyutu", Legal Mali Hukuk Dergisi, 14(65), 2018, s.2611; Uniform Law Commission, "Revised Uniform Fiduciary Access To Digital Assets Act (2015)", 08 March 2016, s.5; <https://www.uniformlaws.org/HigherLogic/System/DownloadDocumentFile.ashx?DocumentFileKey=112ab648-b257-97f2-48c2-61fe109a0b33&forceDialog=0>, (Erişim Tarihi: 03.02.2020); PINCH, s.548.

<sup>68</sup> Oakland Co. Mich. Prob. Ct. In the Matter of Justin M. Ellsworth, Deceased, No. 2005- 296, 651-DE.

<sup>69</sup> İNCE AKMAN, Nurten: "Mirasbırakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçişi (Dijital Tereke)", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(2), 2018, s.529-530.

<sup>70</sup> Kararın eleştirisi hakkında bkz: CUMMINGS, G. Rebecca: "The Case Against Access to Decedents' E-mail: Password Protection as an Exercise of the Right to Destroy", Minnesota Journal of Law, Science & Technology, 15(2), 2014, s.921 vd., <https://scholarship.law.umn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1029&context=mjlst>, (Erişim Tarihi: 29.08.2020).

hesabın içerisindeki bilgilere erişmesine izin vermiştir<sup>71</sup>.

Alman Federal Mahkemesi'nin bir kararına<sup>72</sup> konu olan olayda da kızını kaybeden bir aile, kızının ölümünü aydınlatmak amacıyla Facebook'tan, kızlarının hesabına ulaşmayı talep etmiştir. Facebook söz konu talebi geri çevirmiştir. Bunun üzerine aile tarafından açılan davada, ilk derece mahkemesi ailenin talebini kabul etmiştir. Facebook'un kararı temyiz etmesi üzerine Eyalet Yüksek Mahkemesi, miras hukukuna ilişkin bir değerlendirme yapmaksızın, haberleşmenin-telekomünikasyonun gizliliği ilkesi gereği (Telekommunikationsgesetz § 88/3) ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur. Bunun üzerine aile, kararı, Federal Mahkeme'ye götürmüştür. Federal Mahkeme vermiş olduğu kararda külli halefiyet ilkesinden hareket ederek (BGB§ 1922 vd), haberleşmenin gizliliği veya kişisel verilerin korunmasına ilişkin ilke ve kuralların sosyal medya hesaplarının mirasçılara intikale engel olamayacağını belirtmiştir. Böylelikle Federal Mahkeme, Facebook ile sosyal medya hesabı sahibi muris arasındaki sosyal medya hesabı kullanım sözleşmesi uyarınca meydana gelen sosyal medya hesabına erişim hakkının mirasçılara, külli halefiyet prensibi gereği intikal edeceği yönünde karar vermiştir<sup>73</sup>.

## E. Mahkeme Kararlarına Yöneltilen Eleştiriler

### 1. Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikale Elverişli Olduğu Yönündeki Görüş

Bu görüş sahipleri, sosyal medya hesaplarının mirasbırakanın terekesinde yer alan dijital bir malvarlığı olduğunu, aynı zamanda ekonomik değeri olmayan resim, fotoğraf gibi varlıkların da miras yoluyla intikal edebileceğini iddia etmektedirler<sup>74</sup>.

Türk hukukunda şahsa sıkı sıkıya bağlı haklar dışındaki haklar miras yoluyla intikale elverişlidir. Bu noktada sosyal medya hesabının şahsa sıkı sıkıya bağlı hak olup olmadığı gündeme gelecektir. Ancak malvarlığı içinde yer alan değerlerin mirasla intikal edebileceği kabul edilmektedir. Günümüzde malvarlığı kavramı da dijitalleşmiştir. Yukarıda izah edildiği üzere, sosyal medya hesapları da kişilerin dijital malvarlığını oluşturmaktadır. Bu anlamda, dijital malvarlığı da malvarlığına dahil olduğundan, ölümle birlikte sosyal medya hesaplarının da mirasçılara intikalinin kabulü gerekmektedir<sup>75</sup>.

TMK m.653'te maddi değeri olsun veya olmasın aileye ait belgelerin ve anısı olan eşyaların mirasçılara intikali düzenlenmiştir. Bu hüküm uyarınca, murise ait ekonomik değeri olmayan mektupların, yazıların, mesajlaşmaların mirasçılara intikali mümkündür<sup>76</sup>. TMK m.653'te yer alan düzenlemeden yola çıkarak, aile için önemli olan değerlerin aileye miras yoluyla intikal edeceği kabul edilmektedir<sup>77</sup>. Bu durumda aile için önemli olan sosyal medya hesapları da mirasçılara intikal edebilmelidir<sup>78</sup>.

<sup>71</sup> PINCH, s.558; VATAVU, Joanna: "The Importance of Planning for Your Digital Estate", Estates, Trusts and Pensions Journal, December 32(1), 2012, s.1-2, <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/espjrl32&div=1&src=home>, (Erişim Tarihi: 08.02.2020).

<sup>72</sup> BGH III ZR 183/17, 12.07.2018; YILMAZ/ÇAVUŞOĞLU, s.145.

<sup>73</sup> Federal Mahkemenin varmış olduğu bu sonuç, doktrinde, dijital miras karşısında, haberleşmenin gizliliği ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel prensiplerin aksine bir tutum sergilendiği gerekçesiyle eleştirilmiştir (Kararın eleştirisi için bkz: PREUß, Nicola: "Digitaler Nachlass – Vererbbarkeit eines Kontos bei einem sozialen Netzwerk", NJW 2018 Heft 43, s.3146 vd., <https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fzeits%2FNJW%2F2018%2Fcont%2FNJW.2018.3146.1.htm>, Erişim Tarihi: 03.04.2020).

<sup>74</sup> İNCE AKMAN, s.544-545.

<sup>75</sup> Alman Hukukunda, internet ortamındaki hesapların ve verilerin dijital mirasa dahil olduğu kabul edilmektedir. (Bräutigam, Peter: "Stellungnahmedes Deutschen Anwaltvereinsdurchdie Ausschüsse Erbrecht, InformationsrechtundVerfassungsrecht", s.93, [https://anwaltverein.de/de/newsroom?newscategories=3&category=&startDate=01.01.2013&endDate=31.12.2013&searchKeywords=&page\\_n27=2](https://anwaltverein.de/de/newsroom?newscategories=3&category=&startDate=01.01.2013&endDate=31.12.2013&searchKeywords=&page_n27=2), adresinden erişilmiştir. (Erişim Tarihi: 06.03.2020). Ancak bunların mirasla intikale elverişli olup olmadığı tartışmalıdır. Ayrıntılı bilgi için bkz: İLERİ, Çiğdem: Dijital Miras, Alman Federal Mahkemesi'nin Facebook Kararı Üzerine Bir İnceleme, TBB Dergisi (146), 2020, s.126 vd.

<sup>76</sup> İNCE AKMAN, s.544-545; KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, s.715;

<sup>77</sup> İNCE AKMAN, s.545.

<sup>78</sup> Aynı yönde bkz.: MARAŞLI DİNÇ, s.282 ve 283; İLERİ, s.144 ve 145. Konuyu sadece elektronik postalar bakımından ele alan *Yetim'e göre*, sadece maddi değeri olan elektronik posta içeriklerinin mirasçılara intikali mümkündür (YETİM, Servet: "Elektronik Posta (E-posta) Hesabı İçeriği Mirasa Konu Olur mu?", Terazi Hukuk Dergisi, 3(21), Mayıs 2008, s.57 vd.; Aynı yönde bkz.: DEMİR, s.177 ve 181; ÇELİKTAŞ, İlyas: "Vefat Eden Kişinin Elektronik Posta Hesabı Mirasçılara İntikal Eder mi?", Terazi Hukuk Dergisi, 6(62), 2011, s.38 vd.

Diğer taraftan sosyal medya şirketleriyle kullanıcılar arasında kurulan sözleşmeler, yukarıda da izah edildiği üzere karma niteliktedir. Söz konusu sözleşmeler kira veya hizmet sözleşmelerinin karakterinin barındırmaktadır. Bu sözleşmeler ise mirasçıya intikal edebilir niteliktedir<sup>79</sup>. Bu nedenle hesap sahibinin ölmesi durumunda sona ermezler. Böylelikle sosyal medya hesaplarının ve bu hesaplardaki dijital malvarlığı değerlerinin mirasçılara intikal etmesi gerekmektedir. Zira söz konusu hesaplar ölüm halinde doğrudan silinmemeli ve bu verilere mirasçılar erişebilmelidir.

## 2. Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikale Elverişsiz Olduğu Yönündeki Görüş

Doktrinde yer alan bir diğer görüş ise dijital ortamda bulunan verilerin mirasçılara intikal edemeyeceği yönündedir. Bu görüşe göre, dijital ortamda bulunan veriler eşya niteliğini taşımadığı için üzerinde mülkiyet kurulması ve mirasçılara intikal etmesi mümkün değildir. Ancak bu verilerin kayıt edilmesi halinde, kayıt edildikleri araçların mirasla intikali ve mülkiyete konu olması mümkündür<sup>80</sup>.

Ayrıca bu yöndeki bir görüşe göre, sosyal medya şirketleriyle kullanıcılar arasında özel bir güven ilişkisi bulunmaktadır. Bu ilişki uyarınca hesap sahipleri, verilerinin başkalarıyla paylaşılmayacağına inanmaktadır. Nitekim klasik hukukta, bazı meslek gruplarının sır saklama yükümlülüğü vardır. Örneğin avukatlar vekâlet sözleşmesi nedeniyle müvekkilleriyle aralarında özel bir güven ilişkisine sahiptir. Avukatlar müvekkilinin yararını gözetirken onların sırlarını saklamakla yükümlüdürler. Bu durumda aradaki güven ilişkisi nedeniyle kullanıcının hesabı ölüm halinde mirasçılara intikal etmemelidir<sup>81</sup>. Ancak söz konusu hesap içerikleri herkesle paylaşılmışsa, örneğin kullanıcı Instagram hesabını gizlemeden veya şifrelemeden gönderilerini herkese açmışsa, bu paylaşımların korunma gerekliliği bulunmamaktadır<sup>82</sup>.

Aynı zamanda bu görüş uyarınca, sosyal medya hesaplarının mirasçılara intikali, murisin iletişim kurduğu kişilerin verilerinin ihlali sonucunu doğurur. Zira murisin, sosyal medya üzerindeki arkadaşlarının özel hayatlarına saygı duyulmamış olmakta ve ayrıca açık rızaları olmamasına rağmen verileri mirasçılara erişimine sunulmaktadır. Bu durum hukuka aykırıdır. Örneğin, kullanıcının ölümünden sonra ailesi şifresini tahmin ederek hesaba erişse veya hesap mirasçılara verilirse, ihlal doğabilir. Zira bu örnekte, murisin ailesinden gizlediği, kendi özel hayatına ilişkin hususları hesabı üzerinden bir başkasıyla görüştüğü farz edildiğinde, bu görüşmelere ailesi erişebilecek ve bu veriler aleyhe kullanılacaktır. Bu durumda söz konusu görüşmelere sadece muris tarafından erişilmesi istendiğinden, ailenin bu görüşmelere erişmesi, kişisel verilerine aykırılık oluşturacaktır<sup>83</sup>.

## 3. Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikale İlişkin Görüşümüz

Kanaatimizce yukarıda değinilen, sosyal medya hesaplarının mirasla intikalinin mümkün olup olmadığına ilişkin iki görüşün birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü sosyal medya hesaplarının kullanımının mirasçılara geçmesinde bazı sakıncalar bulunmaktadır. Zira sosyal medya hesapları sayesinde kullanıcılar üçüncü kişilerle iletişime geçerler. Aynı zamanda üçüncü kişiler de bazı içeriklerin sadece ilgili kullanıcıyla paylaşılmasına rıza göstermektedirler. Bu durumda sosyal medya hesapları mirasla intikal ederse, üçüncü kişilerin verileri rıza göstermemelerine rağmen mirasçılara erişimine açık olacaktır. Bu da kişisel verileri koruma hukukuna aykırılık oluşturacaktır. Kanaatimizce bu durumda, mirasçılara miras hakkına dayalı olarak sadece sosyal medya hesapları üzerinde yer alan verilere erişime sahip olacağı; buna karşılık sosyal medya hesaplarının kullanımının mirasçılara intikal etmeyeceğinin kabulü gerekmektedir.

<sup>79</sup> İNCE AKMAN, s.545.

<sup>80</sup> HOEREN, Thomas: "Der Tod und das Internet-Rechtliche Fragen zur Verwendung von E-Mail- und WWW-Accounts nach dem Tode des Inhabers", NJW 30 (2005), s.2114; MARTINI, MARIO: "Der digitale Nachlass und die Herausforderungen postmortalen Persönlichkeitsschutzes im Internet", JZ 67 (2012)/Heft 23, s.1147; HERZOG, Stephanie: "Der digitale Nachlass – ein bisher kaum gesehenes und häufig missverstandenes Problem", NJW 52 (2013), s.3746. Bu görüş Alman Yüksek Mahkemesinin vermiş olduğu bir karar neticesinde ortaya çıkmıştır (BGHXII ZR 15. 11. 2006, 120/04). Bu yöndeki diğer görüşler için bkz.: İNCE AKMAN, s.538 vd.

<sup>81</sup> MARTINI, s.1148 ve1152; ÇELİKTAŞ, s.38; İNCE AKMAN, s.541 vd. Bu yönde bir güven ilişkisi olmadığına dair bkz. HERZOG, s.3748.

<sup>82</sup> MARTINI, s.1152.

<sup>83</sup> MARTINI, s.1145; İNCE AKMAN, s.540; YETİM, s.55.

Bu itibarla ticari amaçlı olmayan sosyal medya hesaplarında yer alan veriler, TMK m.653'te ifade edilen anı niteliğindeki eşya gibi düşünülüp, bunların külli halefiyet ilkesi gereği mirasçılara intikalinin kabulü gerekmektedir. Bu durumda aynı mektup, resim, video kaset kayıtları şeklinde özel anı niteliğinde olan eşyalar gibi sosyal medya hesaplarındaki veriler de kişinin mirasla intikale elverişli malvarlığı değerleri arasında yer almalıdır. Diğer bir ifadeyle sosyal medya hesabındaki resim, video ve mesajların mirasçılara erişimine açık olması gerektiğini isabetli bulmaktayız. Klasik anlamda miras hukukunda, resim, mektup gibi değerlerin mirasçılara intikal ettiği bir gerçektir. O halde, modern çağdaki resim ve mesaj sohbetlerinin de mirasçılara geçebilmesi gerekmektedir. Bu durumda mirasçılar ölüm anına kadar sosyal medya üzerinde bulunan mesaj, resim, video, ses kaydı gibi verilere erişebilmelidir ve içeriklerini görebilmelidir.

Bu yöndeki kabul KVKHK bakımından değerlendirildiğinde KVKHK m.10 uyarınca sosyal medya şirketlerinin kullanıcılarını aydınlatma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu nedenle sosyal medya şirketleri bütün geliştirmiş oldukları uygulamaları kullanıcılara sunmak ve onların açık rızalarını almakla yükümlüdür. Aynı şekilde kişisel verilerin korunması bakımından sosyal medya şirketleri kişilerin birbirlerine gönderdikleri içerikleri veya kişilerin paylaştıklarını hiçbir şekilde tarafların rızası dışında üçüncü kişilere veremezler. Ancak sosyal medya hesaplarının içeriğindeki bilgiler, her ne kadar kişisel veri sayılsa da hesap sahibinin ölümüyle, hesabın içeriğinin miras yoluyla intikalinin kabulü, kişisel verilerin korunmasına aykırılık oluşturmamaktadır. Çünkü kişisel verilerin korunması bakımından korumaya konu kişisel veriler, gerçek kişinin sağlığında kişiye ait olan verilerdir. Ölümle birlikte hak ehliyeti sona erdiğinden, ölen kişiye ait veriler istisnai haller dışında kişisel veri olarak kabul edilemezler. Böylelikle ölümle hesap sahibinin mirasçılarının hesaptaki bazı içeriklere ulaşma hakkının bulunduğu ve bunun kişisel verilerin korunmasına aykırılık teşkil etmeyeceğinin kabulü gerekmektedir.

Buna karşılık sosyal medya hesabının kullanım hakkı, münhasıran hesap sahibine aittir. Bir başka ifadeyle söz konusu hesabın kullanılması, birtakım verilerin paylaşılması veya üçüncü kişilerle iletiler göndermek suretiyle haberleşme sağlanması, sosyal medya hesapları bağlamında kişinin şahıs varlığı değerleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle bu imkanları sağlayacak şekilde sosyal medya hesabının kullanımının, mirasçılara intikal etmeyeceğinin kabulü gerekmektedir. Özellikle sanki hesap sahibi hayattaymış gibi durumu bilmeyen üçüncü kişilerle yapılan haberleşmeler Anayasa m.20 ve 22'de teminat altına alınan özel hayatın ve haberleşmenin gizliliği ilkelerine aykırılık meydana getirir. Nitekim Anayasa m.20 ve 22'de özel hayatın ve haberleşmenin gizliliğine vurgu yapılarak; özel hayatın ve haberleşmenin gizliliğine Anayasa'da yer alan şartlar dahilinde dokunulabileceği belirtilmektedir. Bir başka söyleyişle haberleşmenin karşı ucunu oluşturan üçüncü kişilerin Anayasa ile teminat altına alınan özgürlüklerinin ve haklarının korunması gerekmektedir. Böylelikle her ne kadar sosyal medya hesaplarındaki veriler mirasla intikale elverişli olsa da bu durum mirasçılara kullanım hakkı gibi sınırsız imkanlar getirmemelidir. Aksi durum, özel hayatın ve haberleşmenin gizliliği ilkelerine ve hatta üçüncü kişiler hayatta oldukları ölçüde KVKHK'ya aykırılık teşkil eder<sup>84</sup>.

Tüm bunlara ek olarak, kanaatimizce sosyal medya hesabının intikali tıpkı dernek üyeliklerinin intikaline benzer *sui generis* bir intikaldir. Zira yukarıda da anlatıldığı üzere, sosyal medya hesaplarının açılabilmesi için kullanıcılar kurdukları sözleşme uyarınca, web sitesi üzerindeki bir alanı istediği gibi kullanma hakkını elde etmektedirler. İşte bu sözleşme bir nevi dernek üyelik sözleşmesine benzemektedir. Buna göre şüphesiz ki sosyal medya şirketleri bir dernek değildir. Ancak aynı derneklerde olduğu gibi (TMK m.63), siteye üye olunması için de kimse zorlanamaz ve site herkesi üye olarak kabul etmek zorunda da değildir. Aynı zamanda dernek üyelikleri şahsa sıkı sıkıya bağlı bir hakkı oluşturur ve gerekli şartlar gerçekleştiğinde TMK m.65 uyarınca kendiliğinden sona erer. Bu nedenle üyelik ölümle mirasçılara geçmez<sup>85</sup>. Derneklerden yapıları her ne kadar farklı olsa da sosyal medya hesabı da bir dernek üyeliğine benzetilebilir. Zira kişiler buraya kendi istekleriyle kayıt olmakta ve hesabın kullanımı şahsa sıkı

<sup>84</sup> PREUß, s.3148; İLERİ, s.133 ve s.149. Ancak ticari amaçlı kullanılan sosyal medya hesapları bakımından biraz daha esnek davranılmalıdır. Bunlar ticari amaca hizmet ettiğinden bunların bedel karşılığında devredilebilmesi, ticari faaliyetin amacına uygun olacak şekilde kullanılması veya üçüncü kişilerle bu amaç için iletişime geçilmesi mümkündür. Zira bu tür hesaplar açısından üçüncü kişiler için önemli olan hesapla ilgili ticari faaliyet olup, hesabın gerçek sahibinin kim olduğu önemli değildir.

<sup>85</sup> EREN/YÜCER AKTÜRK, s.6.

sıkıya bağlıdır. Keza, sosyal medya hesabının açılabilmesi için, bir isim kullanılmaktadır. Hesabın o isim tarafından kontrol edilebileceği ve kullanılacağı kabul edilmektedir.

Aynı şekilde ticari amaçla kullanılan sosyal medya hesaplarının da hesap sahibinin ölümünden sonra miras yoluyla intikali kanaatimizce mümkündür<sup>86</sup>. Bu hesapların intikali ticari işletmelerin miras yoluyla devri şeklinde olacaktır. Ancak, sosyal medya hesabı sahibinin şahsi yeteneklerinin ön plana çıkarak gelir elde edildiği durumlarda, hesap sahibi öldüğünden, mirasçılarının bu hesabı sahibi gibi kullanamayacağı açıktır.

## **V. SONUÇ**

Çağımızın getirdiği dijitalleşme, sosyal medya hesaplarının hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline dönüşmesine neden olmuştur. Kişilerin maddi ve manevi önem atfettiği sosyal medya hesaplarının miras yoluyla intikal edip edemeyeceği ise farklı bir hukuki tartışmayı başlatmıştır. Zira dijital çağda önem kazanan bir diğer alan ise, kişisel verilerin korunmasıdır. KVKKHK kişinin verilerinin rızası olmadan işlenmeyeceğini, başka bir yere aktarılamayacağını, başka kişilerin erişemeyeceğini düzenlemektedir. Kişisel veriler ise, sosyal medya platformları üzerinde yoğunlukla yer almaktadır. Sosyal medya şirketleri de veri koruma mevzuatı uyarınca sistemlerinde verileri muhafaza etmekle yükümlüdür. Bu durum miras hukuku ve kişisel verileri koruma hukukunun çatışmasına neden olmaktadır. Keza, miras hukuku külli halefiyet ilkesi uyarınca terekede yer alan değerlerin miras yoluyla aktarılacağını öngörürken, kişisel verileri koruma hukuku, kişinin verisinin onun rızası olmadan aktarılamayacağını belirtir. Bu sebeple kişisel verilerin yer aldığı sosyal medya hesaplarının mirasa konu olup olmayacağına yönelik iki temel görüş ortaya çıkmıştır. Birinci görüşe göre sosyal medya hesapları miras yoluyla intikal edebilirken, ikinci görüş sosyal medya hesaplarının intikale elverişsiz olduğunu ifade etmektedir.

Bizim görüşümüze göre, her iki görüşünde haklı yanları bulunmaktadır. Bu sebeple, kanaatimizce, her ne kadar sosyal medya hesapları kişinin malvarlığına dahil olup, mirasla intikale elverişli olsa da sosyal medya hesabının kullanım hakkı, münhasıran kullanıcı hesap sahibine aittir. Bir başka ifade ile, söz konusu hesabın aktif bir biçimde kullanılması, video, resim, müzik gibi birtakım verilerin paylaşılması veya üçüncü kişilerle iletiler göndermek suretiyle haberleşme sağlanması, sosyal medya hesapları bağlamında kişinin şahıs varlığı değerleri arasında yer almaktadır. Bu sebeple intikali mümkün değildir. Ancak hesap üzerinde yer alan verilerin mirasçılar tarafından erişime açık olması gerektiğini düşünmekteyiz. Bu itibarla sosyal medya hesaplarının miras yoluyla intikali konusu miras hukuku ve kişisel verilerin korunması hukukunun çatıştığı bir alandır. Bu alanda hukuki sorunların giderilmesi adına miras hukuku ve kişisel verileri koruma hukuku dengesi gözetilerek düzenlemelerin yapılmasının faydalı olacağı kanaatindeyiz.

<sup>86</sup> Aynı yönde bkz.: MARAŞLI DİNÇ, S.282 ve 283; İLERİ, s.144 ve 145; DEMİR, s.179.

## KAYNAKÇA

- AKAR, Erkan: Sosyal Medya Pazarlaması, Ankara 2010.
- AKİPEK, Jale/AKINTÜRK, Turgut/ATES, Derya: Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku C.I, İstanbul 2014.
- AKKURT, Sinan Sami: “Kişilik Hakkının Sosyal Medya Kullanıcıları Tarafından İhlali Halinde Ortaya Çıkacak Cezai Sorumluluğa Medeni Hukuk Bağlamında Bir Bakış”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 25(2), 2017, s.329-373.
- AKSOY, Hüseyin Can: “Kişisel Verilerin İşlenmesi Kapsamında Rıza Unsuru ve Sınırlı Ehliyetlilerin Durumu”, Haluk Konuralp Anısına Armağan, 3, Ankara 2009, s.47-67 (Kişisel Verilerin İşlenmesi).
- AKSOY, Hüseyin Can: “The Right To Personality And Its Different Manifestations As The Core of Personal Data”, Ankara Law View, 5(2), 2008, s.235-249 (The Right).
- AKSOY, Hüseyin Can: Kişisel Verilerin Korunması, Ankara 2010 (Kişisel Verilerin Korunması).
- ANTALYA, O. Gökhan/SAĞLAM, İpek: Miras Hukuku, 3.Bası, İstanbul 2015.
- ARAL, Fahrettin/AYRANCI, Hasan: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 12. Baskı, Ankara 2019.
- AYAN, Mehmet/AYAN, Nurşen: Kişiler Hukuku, 8. Baskı, Ankara 2016.
- AYDIN, Akgül: “Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: “Unutulma Hakkı” ve AB Adalet Divanı’nın “Google Kararı”, TBB Dergisi, (116), 2016, s.11-38.
- AYÖZGER ÖNGÜN, Çiğdem: Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, 2. Bası, İstanbul 2019.
- AYÖZGER ÖNGÜN, Çiğdem: Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Özel Düzenlemeler Dâhil, 2. Bası, İstanbul 2019.
- BİYAN, Özgür/AKÇİL, Çağla Gizem: “Dijital Miras ve Vergisel Boyutu”, Legal Mali Hukuk Dergisi, 14(165), 2018, s.2637-2661.
- BOYS, Danah M./ELLISON, Nicole B.: “Social Network Sites: Definition, History and Scholarship”, Journal of Computer-Mediated Communication, 13(1), 2007, s.210-230.
- BRÄUTIGAM, Peter: “Stellungnahme des Deutschen Anwaltvereins durch die Ausschüsse Erbrecht, Informationsrecht und Verfassungsrecht”, [https://anwaltverein.de/de/newsroom?newscategories=3&category=&startDate=01.01.2013&endDate=31.12.2013&searchKeywords=&page\\_n27=2](https://anwaltverein.de/de/newsroom?newscategories=3&category=&startDate=01.01.2013&endDate=31.12.2013&searchKeywords=&page_n27=2).
- CARROLL, Evan/ROMANO, John: Your Digital Afterlife: When Facebook, Flickr and Twitter Are Your Estate, What's Your Legacy?, Berkeley/USA 2011.
- CARROLL, Evan/ROMANO, John/CARTER, Jean Gordon. “Helping Clients Reach Their Great Digital Beyond: Estate Planning for Electronic Assets, Trusts & Estates (September 2011), <https://www.wealthmanagement.com/estate-planning/helping-clients-reach-their-great-digital-beyond-0>.
- CHOUDHARY, Pragma: “Death (?) Online”, s.1, [https://www.ijlmh.com/wp-content/uploads/2019/12/Death-\\_-Online.pdf](https://www.ijlmh.com/wp-content/uploads/2019/12/Death-_-Online.pdf).
- CUMMINGS, G. Rebecca: “The Case Against Access to Decedents’ E-mail: Password Protection as an Exercise of the Right to Destroy”, Minnesota Journal of Law, Science & Technology, 15(2), 2014, s.898-944.
- ÇABRİ, Sezer: Miras Hukuku Şerhi (TMK m.495-574), C.I, İstanbul 2018.
- ÇELİKTAŞ, İlyas: “Vefat Eden Kişinin Elektronik Posta Hesabı Mirasçılara İntikal Eder mi?”, Terazi Hukuk Dergisi, 6(62), 2011, s.34-39.
- DATA PROTECTION WORKING PARTY (WP), Opinion 4/2007 on The Concept of Personal Data, [https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2007/wp136_en.pdf).
- DEMİR, Rana Zeynep: “Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla Geçişi Mümkün Müdür?”, Prof. Dr. Feyzi Necmeddin Feyzioğlu’nun Anısına Armağan, İstanbul 2020, s.161-187.
- DREXL, Josef/HILTY, Reto/HARHOFF, Dietmar: Arguments Against Data Ownership Ten Questions and Answers, Max Planck Institute for Innovation and Competition, 2017.
- DURAL, Mustafa/ÖZ, Turgut: Türk Özel Hukuku C.IV Miras Hukuku, İstanbul 2015
- DÜLGER, Murat Volkan: “İnsan Hakları ve Temel Hak ve Özgürlükler Bakımından Kişisel Verilerin Korunması”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 5(1), 2018, s.71-143.
- DÜLGER, Murat Volkan: “Sağlık Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Hasta Mahremiyeti”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1(2), 2015, s.43-80.
- DÜLGER, Murat Volkan: Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, 2. Bası, İstanbul 2019.
- ERASLAN, Levent: Sosyal Medya ve Algı Yönetimi, 2.Bası, Ankara 2020.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Baskı, Ankara 2019.
- EREN, Fikret/YÜCER AKTÜRK, İpek: Türk Miras Hukuku, 1.Bası, Ankara 2019.
- GEZDER, Ümit: Tüketici Kredi Sözleşmeleri, İstanbul 1998.
- GÖÇMEN-UYARER, Sinem: Kişisel Verilerin Korunması, 1.Bası, Ankara 2019.
- GÜMÜŞ, Alper: 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Şerhi Cilt 1, İstanbul 2014.



- GÜRPINAR, Damla: “Kişisel Verilerin Korunmamasından Doğan Hukuki Sorumluluk”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref Ertaş’a Armağan, 19, 2017, s.679-694.
- HERZOG, Stephanie: ”Der digitale Nachlass – ein bisher kaum gesehenes und häufig missverstandenes Problem”, NJW, (52), 2013, s.3745-3751.
- HOEREN, Thomas: “Der Tod und das Internet-Rechtliche Fragen zur Verwendung von E-Mail- und WWW-Accounts nach dem Tode des Inhabers”, NJW, 30, 2005, s.2113 vd.
- HOPKINS, Patrickjame/LIPIN, Ilya Alexander: “Viable Solutions to the Digital Estate Planning Dilemma”, Iowa Law Review Bulletin, 99(61), 2014, s.61-71.
- İLERİ, Çiğdem: “Dijital Miras, Alman Federal Mahkemesi’nin Facebook Kararı Üzerine Bir İnceleme”, TBB Dergisi, (146), 2020, s.123-152.
- İMRE, Zahit/ERMAN, Hasan: Miras Hukuku, 13.Bası, İstanbul 2017.
- İNAN, Ali Naim/ERTAŞ, Şeref/ALBAŞ, Hakan: Miras Hukuku, 10.Bası, Ankara 2019.
- İNCE AKMAN, Nurten: “Mirasbırakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçişi (Dijital Tereke)”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(2), 2018, s.527-560.
- İŞGÜZAR, Hasan/DEMİR, Mehmet/YILMAZ, Süleyman: Miras Hukuku, Ankara 2019.
- KANG, Jerry: “Information Privacy in Cyberspace Transactions”, Stanford Law Review, 50, April 1998, s.1193-1287.
- KAPLAN, M. Andreas/HAENLEİN, Michael: “Users of the World, Unite!, The Challenges and Opportunites of Social Media”, Business Horizons, 53(1), 2010, s.59-68.
- KARA, İlhan: Yeni Kanuna Göre Tüketici Hukuku, Ankara 2015.
- KAVURAN, Tamer/YEŞİL, Abuzer: “İnteraktif Medyada Youtuberların İletişim Dili: Enes Batur Oyun Videoları Örneği”, Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 2(Ek Sayı), 2019, 45-62.
- KAYA, Mine: Elektronik Ortamda (Elektronik Haberleşme- İnternet-Sosyal Medya) Kişilik Hakkının Korunması, 1.Bası Ankara 2015.
- KILIÇOĞLU, Ahmet: Miras Hukuku, 10. B., Ankara 2019.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Miras Hukuku, 3. Bası, İstanbul 1987.
- KORFF, Douwe: EC Study on Implementation of Data Protection Directive-Comparative Summary of National Law, Cambridge 2002.
- KUNTALP, Erden: Karışık Muhtevalı Akit, 2. Bası, Ankara 2013.
- KÜZECİ, Elif: Kişisel Verilerin Korunması, 3. Bası, Ankara 2019.
- LITMAN, Jessica: “Information Privacy/Information Property”, Stanford Law Review, 52, May 2000, s.1283-1313.
- MARAŞLI DİNÇ, Yasemin: “Ölümden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti: Dijital Miras”, TBB Dergisi, 2019 (142), s.273-287.
- MARTINI, MARIO: “Der digitale Nachlass und die Herausforderungen postmortalen Persönlichkeitsschutzes im Internet”, JZ 67 (2012)/Heft 23, s.1145-1155.
- MAYFIELD, Antony: What is Social Media, iCrossing, e-book, 2010.
- OĞUZMAN, M. Kemal/SELİÇİ, Özer/OKTAY- ÖZDEMİR, Saibe: Kişiler Hukuku, 15.Bası, İstanbul 2015.
- OZANOĞLU, Hasan Seçkin: Tüketicinin Korunması Açısından Taksitle Satım Sözleşmesi, Ankara 1999.
- OZANOĞLU, Hasan Seçkin: “Tüketici Sözleşmeleri Kavramı (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un Maddi Anlamda Uygulama Alanı)”, AÜHFD, 50(1), 2001, s.55-90.
- ÖNOK, Murat: “Kişisel Verilerin Korunması Bağlamında “Unutulma Hakkı” ve Türkiye Açısından Değerlendirmeler, İKÜHFD, (16), 2007, s.155-188.
- ÖZDEMİR, Hayrunnisa: Elektronik Haberleşme Alanında Kişisel Verilerin Özel Hukuk Hükümlerine Göre Korunması, Ankara 2009.
- ÖZEL, Çağlar: Mukayeseli Hukuk Işığında Tüketiciyi Koruyan Geri Alma Hakkı, Ankara 1999.
- ÖZKAN, Oğulcan: Kişisel Verilerin Korunması, Ankara, 2020.
- ÖZTAN, Bilge: Miras Hukuku, 5.Bası, Ankara 2012.
- ÖZTÜRK, Şerife: “Sosyal Medyada Etik Sorunlar”, Selçuk İletişim, 9(1), 2015, s.287-311.
- PINCH, Rachel: “Protecting Digital Assets After Death: Issues to Consider in Planning for Your Digital Estate”, Wayne Law Review, 60(2), 2014, s.545-564.
- POHL, Jens: “Transition from Data to Information”, Collaborate Agent Design Research Center, California 2014, s.1-8.
- PREUB, Nicola: “Digitaler Nachlass – Vererbbarkeit eines Kontos bei einem sozialen Netzwerk”, NJW 2018 Heft 43, s.3146-3149.
- PRINS, Corien: “The Propertization of Personal Data and Identities”, Electronic Journal Of Comperative Law, 8(3), October 2004, [https://www.ejcl.org/83/art83-1.html#N\\_1\\_](https://www.ejcl.org/83/art83-1.html#N_1_), (Pesonal Data).
- PRINS, Corien: “When Personal Data, Behavior and Virtual Identities Become A Commodity: Would A Property Rights Approach Matter?”, SCRIPT-ed, 3(4), June 2006, s.271-303.
- SAMUELSON, Pamela: “Privacy As Intellectual Property?”, Stanford Law Review, 52(5), November

- 2000, s.1126-1174.
- SCHWARTZ, Paul M.: “Property, Privacy and Personal Data”, Harvard Law Review, (117), 2003-2004, s.2056-2125.
- SEROZAN, Rona: *Kişiler Hukuku*, 6. Baskı, İstanbul 2015.
- SEROZAN, Rona/ENGİN, Baki İlkey: *Miras Hukuku*, 5. B., İstanbul 2018.
- SHAO, Guosong: “Understanding the Appeal of User-Generated Media: A Uses and Gratification Perspective”, *Internet Research*, 19, 2009, s.7-25.
- TİRYAKİ, Betül: *Tüketicinin Korunması Hukuku Açısından Ayıplı Hizmetten Doğan Sorumluluk*, Ankara 2007.
- TÜRKYILMAZ, Tamer: “Fenomenlerin Vergilendirilmesi”, *Vergi Gündem* 2019.
- Uniform Law Commission, “Revised Uniform Fiduciary Access To Digital Assets Act (2015)”, 08 March 2016, s.5, <https://www.uniformlaws.org/HigherLogic/System/DownloadDocumentFile.ashx?DocumentFileKey=112ab648-b257-97f2-48c2-61fe109a0b33&forceDialog=0>.
- VATAVU, Joanna: “The Importance of Planning for Your Digital Estate”, *Estates, Trusts and Pensions Journal*, 32(1), December 2012, s.1-5.
- VURAL, Z. Beril Akıncı/BAT, Mikail: *Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: “Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma”*, *Journal of Yasar University*, 20(5), 2010, s.3348-3383.
- YAVUZ, Cevdet: *Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler*, 13. Bası, İstanbul 2014.
- YEGEN, Ceren: “Demokratik ve Yeni Bir Kamusal Alan Olarak Sosyal Medya”, *MAOSBD*, 1(2), 2013, s.119-135.
- YETİM, Servet: “Elektronik Posta (E-posta) Hesabı İçeriği Mirasa Konu Olur mu?”, *Terazi Hukuk Dergisi*, 3(21), Mayıs 2008, s.49-65.
- YILMAZ, Süleyman/ÇAVUŞOĞLU, Gökçe Filiz: *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, Ankara 2020.
- ZEVKLİLER, Aydın: *Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun: Örnek Yargıtay Kararları ve İlgili Mevzuat*, İzmir 1996.